

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 12.06.2023, klo 17:00 - 20:37

Paikka Tampere-talo, kokoustila Duetto 1-2 ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

- § 85 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 86 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 87 **Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 88 **Tiedoksi merkittävät asiat**
- § 89 **Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vaalin korjaaminen toimikaudeksi 2023-2025**
- § 90 **Elinvoima- ja osaamislautakunnan vaalin korjaaminen toimikaudeksi 2023-2025**
- § 91 **Tampereen kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022**
- § 92 **Tampereen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen**
- § 93 **Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 4/2023**
- § 94 **Muutokset vuoden 2023 talousarvioon**
- § 95 **Tontin 837-107-122-91 myynti**
- § 96 **Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden konserniohjeen uudistaminen**
- § 97 **Valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteet**
- § 98 **Valtuustoaloite hulevesien hallinnan tehostamiseksi kaupunkivihreää lisäämällä - Pekka Salmi ja Juhana Suoniemi**
- § 99 **Valtuustoaloite Tampereen kaupungin pölyttäjäystävällisyyden tukemiseksi - Milka Hanhela ym.**
- § 100 **Valtuustoaloite lidesjärven luonnonsuojelualueen perustamiseksi - Anne Liimola ja Ilkka Porttikivi**
- § 101 **Valtuustoaloite sähköautojen latauspaikkojen edistämissuunnitelman laatimiseksi - Jaakko Mustakallio ja Iiris Suomela**
- § 102 **Valtuustoaloite Ruotulan frisbeegolfkeskuksen sekä Kaupin metsäalueiden turvaamiseksi - Jaakko Mustakallio ym.**
- § 103 **Valtuustoaloite lasten oikeuksien puiston perustamiseksi Tampereelle ja kiusaamisen vastustamiseksi - Aila Dünder-Järvinen**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- § 104 **Valtuustoaloite Kohdennettua apua ja tukea tamperelaisten arkeen inflaatiosta ja hintojen noususta eniten kärsivien auttamiseksi toimenpidepaketin avulla - Aila DüNDAR-Järvinen**
- § 105 **Valtuustoaloite Tampereen keskustan alueen pysäköinnin helpottamiseksi - Arto Grönroos**
- § 106 **Valtuustoaloite Kalevantien pysäköintipaikkojen säilyttämiseksi - Perussuomalaisten valtuustoryhmä ym.**
- § 107 **Valtuustoaloite alikulkutunnelin toteuttamisesta pienten lasten koulutielle - Perussuomalaisten valtuustoryhmä**
- § 108 **Valtuustoaloite lasten ja nuorten huoltovarmuusnäkökulmien huomioimiseksi ikätasoisesti Tampereen varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa - Perussuomalaisten valtuustoryhmä**
- § 109 **Tiedoksi: Nuorisovaltuuston aloite yhdeksäsluokkalaisten vaikuttamistapahtuman järjestämisestä Tampereen kaupungissa**
- § 110 **Tiedoksi: Nuorisovaltuuston aloite kouluväkivallan ehkäisemiseksi**
- § 111 **Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet**
- § 112 **Kokousraportit**
- Lisäpykälät**
- § 113 **LISÄPYKÄLÄ: Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki - pormestariohjelman päivitys vuosille 2023-2025**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Nurminen Ilmari, puheenjohtaja
Ikonen Anna-Kaisa, 1. varapuheenjohtaja
Mustakallio Jaakko, 2. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko, 3. varapuheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Aleksovski Atanas
Alppi Ulla-Leena
Caglayan Merve
Dündar-Järvinen Aila
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grönroos Arto
Gustafsson Jukka, poistui 20:27
Haapa-aho Olga
Halonsaari Miila
Hanhela Milka
Hanhilahti Vilhartti
Hautanen Teija, varajäsen, saapui 18:40, poistui 18:50
Helimo Matti
Hiitti Antti
Hinkka Petteri, varajäsen, saapui 18:40, poistui 18:50
Höyssä Matti
Ivanoff Antti
Julin Sofia
Jussila Anne-Mari
Jäntti Aleks
Järvenpää Elina
Järvinen Matti
Järvisalo Vilma
Kaivonen Kirsi
Kaleva Lassi
Kampman Ulla, poistui 19:30
Kamppuri Eija, varajäsen 18:40-18:50 ja 20:27-20:37
Karintaus Katja, varajäsen, saapui 18:40, poistui 18:50
Kiviranta Joonas
Kivistö Anneli
Kostiainen Leena
Krasniqi Brigita
Kummola Kalervo
Kuusipalo Saana, varajäsen 18:40-18:50 ja 19:30-20:37
Leino Ida
Liimola Anne, varajäsen
Loukaskorpi Johanna
Lyly Lauri
Machaal Mahmoud
Markkanen Jouni
Minkkinen Minna 17:00-18:25 ja 19:45-20:37

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Moisander Antti
Molari Anni
Ovaska Jouni
Porttikivi Ilkka
Puisto Sakari
Puolimatka Marika
Pursiainen Sirpa
Raevaara Arne
Rajala Petri
Rantanen Ilpo, varajäsen 17:34-17:38 ja 18:40-18:50
Rokosa Inna
Salmi Pekka
Salmijärvi Mirja
Sareila Hanna
Sasi Ilkka
Sheikh Liban
Siuro Petri, varajäsen, saapui 18:40, poistui 18:50
Suomela Iiris, saapui 17:14
Stenhäll Jaakko
Suoniemi Juhana, varajäsen, saapui 18:40, poistui 18:50
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Mitja
Tolonen Johannes, varajäsen, saapui 18:25, poistui 19:45
Tynkkynen Oras
Vallin Veikko
Vigelius Joakim
Viitanen Pia
Vikman Sofia, saapui 17:38

Muut saapuvilla olleet

Vehmaanperä Karoliina, hallintosihteeri, sihteeri
Aarnio Jouko, vt. lakiasiaintoiminnan johtaja
Ekholm Virpi, kiinteistöjohtaja §:t 94-95
Hukkanen Eetu, nuorisovaltuuston edustaja
Kannonlahti Katja, viestintäjohtaja
Linnamaa Reija, strategiajohtaja §:t 91-94
Männikkö Jukka, talousjohtaja §:t 91-94
Nurminen Mikko, johtaja §:t 91-94
Perämaa Juha, lakimies
Savisaari Lauri, johtaja §:t 91 ja 93-94
Taubert Venla, nuorisovaltuuston edustaja
Viitala Erja, kaupunginreviisori §:t 91-92
Viitaniemi Riikka, johtava lakimies
Vuojoilainen Arto, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja §:t 91-94 ja 96
Yli-Rajala Juha, konserni johtaja
Rantanen Teppo, johtaja §:t 91-95

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Marin Sanna

Allekirjoitukset

Ilmari Nurminen
Puheenjohtaja

Karoliina Vehmaanperä
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Pia Viitanen

Teemu Aaltonen

muut allekirjoittajat

Anna-Kaisa Ikonen
puheenjohtaja osan §:ää 101

Jouko Aarnio
vt. lakiasianjohtaja

Juha Perämaa
lakimies

Riikka Viitaniemi
johtava lakimies

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäville Tampereen kaupungin internet-sivuille
www.tampere.fi
20.06.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Karoliina Vehmaanperä, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 85

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Merkittiin, että valtuuston vahvuus oli 65 valtuutettua.

Ylimääräisen asian ottaminen käsiteltäväksi

Puheenjohtajan esityksestä valtuusto päätti yksimielisesti ottaa käsiteltäväksi lisäesityslistalla olevan asian § 113 Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelman päivitys vuosille 2023-2025 (lisäpykälä).

Asioiden käsittelyjärjestyksen muuttaminen

Puheenjohtajan esityksestä valtuusto päätti yksimielisesti, että asioiden käsittelyjärjestyksestä muutetaan siten, että § 113 Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelman päivitys vuosille 2023-2025 (lisäpykälä) käsitellään §:n 97 Valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteet jälkeen.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Perustelut

Mahdollistettu osallistuminen sähköiseen kokoukseen kuntalain 99 §:n ja hallintosäännön 120 §:n mukaan Selman kokoustyötilalla ja Teams-kokouksella.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 86

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Pia Viitanen ja Teemu Aaltonen (varalle Atanas Aleksovski ja Aila DüNDAR-Järvinen).

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Pia Viitanen ja Sofia Vikman (varalle Teemu Aaltonen ja Atanas Aleksovski).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 19.6.2023.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 87

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Päätös

Myönnettiin läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa:

§:ien 91-92 kohdalla strategijahtaja Reija Linnamaa, talousjohtaja Jukka Männikkö, johtaja Mikko Nurminen, johtaja Teppo Rantanen, kaupunginreviisori Erja Viitala sekä liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolainen sekä §:n 91 kohdalla lisäksi johtaja Lauri Savisaari.

§:ien 93-94 kohdalla strategijahtaja Reija Linnamaa, talousjohtaja Jukka Männikkö, johtaja Mikko Nurminen, johtaja Teppo Rantanen, johtaja Lauri Savisaari sekä liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolainen sekä §:n 94 kohdalla lisäksi kiinteistöjohtaja Virpi Ekholm.

§:n 95 kohdalla johtaja Teppo Rantanen ja kiinteistöjohtaja Virpi Ekholm

§:n 96 kohdalla liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 88

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Muutoksia valtuustoryhmissä

Perussuomalaisten valtuustoryhmän kunnallissihteeriksi on valittu Ville Salomäki.

Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtajaksi on valittu Vilhartti Hanhilahti ja varapuheenjohtajaksi Jouni Ovaska.

Istumajärjestyksen muutokset

Aila Dündar-Järvinen on siirtynyt paikasta 27 paikalle 67.

Alexi Jäntti on siirtynyt paikasta 19 paikalle 32. Jouni Markkanen paikasta 20 paikalle 19 ja Anna-Mari Jussila paikasta 32 paikalle 20.

Ilkka Porttikivi on siirtynyt paikasta 63 paikalle 27.

Valtuuston strategiaseminaari

Valtuuston strategiaseminaariin pidetään torstaina 31.8.2023 klo 12–16. Seminaarin teemana on kaupungin kasvu ja sen vaikutukset. Seminaari järjestetään Technopolis Yliopistonrinteellä.

Valtuutettujen ja ylimmän johdon toivotaan osallistuvan tilaisuuteen ensisijaisesti paikan päällä. Tilaisuutta on mahdollista seurata myös etäyhteydellä, mutta etäosallistujilla ei valitettavasti ole mahdollisuutta osallistua keskusteluun. Ohjelma ja tarkemmat ilmoittautumisohjeet lisätään kalenterikutsuun kesäkuussa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 89, 12.06.2023

Kaupunginhallitus, § 250, 29.05.2023

§ 89

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vaalin korjaaminen toimikaudeksi 2023-2025

TRE:2306/00.00.03/2023

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 89

Valmistelija / lisätiedot:

Heli Hirvelä

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasianjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Valtuuston 15.5.2023 § 74 päättämä kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunnan vaali kumottiin ja toimitettiin uusi vaali.

Anne-Mari Jussilan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätösehdotus oli

Valtuuston 15.5.2023 § 74 päättämä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vaali kumotaan ja toimitetaan uusi vaali.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valitaan apulaispormestarille varajäsen toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valitaan 12 jäsentä ja jokaiselle henkilökohtainen varajäsen toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valituista jäsenistä valitaan varapuheenjohtaja.

Kokouskäsitely

Anne-Mari Jussila teki seuraavan ehdotuksen:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valitaan toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025 apulaispormestarin varajäseneksi Jaakko Vuorio.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valitaan toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025 seuraavat jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet:

Ilpo Rantanen, varajäsen Aku-Paulus Sajakorpi

Tommi Evilä, varajäsen Lasse Oksanen

Pia Nordström, varajäsen Suzanne Sjöholm

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Sofia Julin, varajäsen Heli Lehtelä
Kalle Kallio, varajäsen Jussi Lahtinen
Johanna Loukaskorpi, varajäsen Kirsi-Kaisa Sinisalo
Juhana Suoniemi, varajäsen Petri Siuro
Vilma Järvisalo, varajäsen Anna Moilanen
Satu Sipilä, varajäsen Juho Leppänen
Erkki Axén, varajäsen Marjo Aittokallio
Maria Nikupaavo, varajäsen Anne Valtakivi
Ulla-Leena Alppi, varajäsen Kaisa Kortesoja

Varapuheenjohtajaksi valitaan Ilpo Rantanen.

Tiedoksi

Valitut, Leeni Herrala, Luottamushenkilömuutokset, Monetra Pirkanmaa Oy / Palkat

---

Kaupunginhallitus, 29.05.2023, § 250

Valmistelijat / lisätiedot:
Heli Hirvelä

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtuuston 15.5.2023 § 74 päättämä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vaali kumotaan ja toimitetaan uusi vaali.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valitaan apulaispormestarille varajäsen toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valitaan 12 jäsentä ja jokaiselle henkilökohtainen varajäsen toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valituista jäsenistä valitaan varapuheenjohtaja.

Perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 15.5.2023 § 74 kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vaalista kaudeksi 2023-2025. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 22.5.2023 § 231 valtuuston päätösten täytäntöönpanosta. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan valituista varajäsenistä enemmistö ei ole valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Päätöstä ei näin voitu laittaa täytäntöön. Kaupunginvaltuuston päätös tulee ratkaista uudelleen hallintolain 50 §:n mukaisena asiavirheen korjaamisena ja toimittaa uusi vaali. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vaali käsitellään uudelleen valtuustossa 12.6.2023.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

1.6.2023 voimaan tulevan hallintosäännön 10 §:n mukaan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa on apulaispormestari ja 12 muuta jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi lautakunnassa on Ylöjärven valtuuston valitsema 1 jäsen ja hänellä henkilökohtainen varajäsen. Ylöjärven valtuuston valitsema jäsen osallistuu kansalaisopistotoiminnan yhteistoiminta-aluetta koskevaan päätöksentekoon lautakunnassa. Lautakunta toimii tässä kokoonpanossa kuntien yhteisenä toimielimenä.

Lautakunnan jäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Myös lautakunnan varajäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Nämä vaatimukset eivät koske tarkastuslautakuntaa eivätkä muiden kuntien yhteistoiminta-alueisiin valitsemia jäseniä eikä varajäseniä.

Lautakunnan puheenjohtajana toimii apulaispormestari. Valtuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä varapuheenjohtajan. Varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu.

Lautakunnan toimikausi on sama kuin kaupunginhallituksen toimikausi, ellei valtuusto toisin päättä.

Kuntalain 77 §:n mukaan jäsenenä kuntien yhteisessä toimielimessä voivat olla asianomaisten kuntien vastaavaan toimielimeen vaalikelpoiset henkilöt.

Vaalikelpoisuudesta lautakuntaan säädetään kuntalain 74 §:ssä seuraavaa:

"Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa."

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Tiedoksi

Valitut, Leeni Herrala, Luottamushenkilömuutokset, Monetra Pirkanmaa Oy / Palkat

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 90, 12.06.2023

Kaupunginhallitus, § 249, 29.05.2023

§ 90

Elinvoima- ja osaamislautakunnan vaalin korjaaminen toimikaudeksi 2023-2025

TRE:2308/00.00.03/2023

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 90

Valmistelija / lisätiedot:

Heli Hirvelä

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasianjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Valtuuston 15.5.2023 § 75 päättämä elinvoima- ja osaamislautakunnan vaali kumottiin ja toimitettiin uusi vaali.

Anne-Mari Jussilan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätösehdotus oli

Valtuuston 15.5.2023 § 75 päättämä elinvoima- ja osaamislautakunnan vaali kumotaan ja toimitetaan uusi vaali.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan apulaispormestarille varajäsen toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan 10 jäsentä ja jokaiselle henkilökohtainen varajäsen toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valituista jäsenistä valitaan varapuheenjohtaja.

Kokouskäsitely

Anne-Mari Jussila teki seuraavan ehdotuksen:

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025 apulaispormestarin varajäseneksi Mikko Paavola

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025 seuraavat jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet:

Elina Järvenpää, varajäsen Ida Leino
Ulla Kampman, varajäsen Helena Nieminen
Saana Kuusipalo, varajäsen Iidakaisa Viljanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ari Wigelius, varajäsen Jari Pitkänen
Merve Çağlayan, varajäsen Milla Lehti
Hanna Sareila, varajäsen Markus Koivula
Liban Sheikh, varajäsen Aapo Niemi
Reza Abdali, varajäsen Ilpo Rantanen
Marika Puolimatka, varajäsen Marja Kaikkonen
Teemu Aaltonen, varajäsen Tommi Evilä

Varapuheenjohtajaksi valitaan Elina Järvenpää.

Tiedoksi

Valitut, Leeni Herrala, Luottamushenkilömuutokset, Monetra Pirkanmaa Oy / Palkat

---

Kaupunginhallitus, 29.05.2023, § 249

Valmistelijat / lisätiedot:
Heli Hirvelä

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtuuston 15.5.2023 § 75 päättämä elinvoima- ja osaamislautakunnan vaali kumotaan ja toimitetaan uusi vaali.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan apulaispormestarille varajäsen toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan 10 jäsentä ja jokaiselle henkilökohtainen varajäsen toimikaudeksi 1.6.2023 - 31.5.2025.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valituista jäsenistä valitaan varapuheenjohtaja.

Perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 15.5.2023 § 75 elinvoima- ja osaamislautakunnan vaalista kaudeksi 2023-2025. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 22.5.2023 § 231 valtuuston päätösten täytäntöönpanosta. Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valituista varajäsenistä enemmistö ei ole valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Päätöstä ei näin voitu laittaa täytäntöön. Kaupunginvaltuuston päätös tulee ratkaista uudelleen hallintolain 50 §:n mukaisena asiavirheen korjaamisena ja toimittaa uusi vaali. Elinvoima- ja osaamislautakunnan vaali käsitellään uudelleen valtuustossa 12.6.2023.

Hallintosäännön 10 §:n mukaan elinvoima- ja osaamislautakunnassa on apulaispormestari ja 10 muuta jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

varajäsen. Lisäksi lautakunnassa on ammatillisen koulutuksen yhteistoiminta-alueesta allekirjoitetun sopimuksen muiden sopijaosapuolten (Ikaalisten, Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Vesilahden, Virtain, Ylöjärven, Pälkäneen ja Ruoveden) valtuustojen yhteensä valitsevat 6 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Muiden sopijaosapuolten valitsevat jäsenet osallistuvat yhteistoiminta-aluetta koskevaan päätöksentekoon lautakunnassa. Lautakunta toimii tässä kokoonpanossa kuntien yhteisenä toimielimenä.

Lautakunnan jäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Myös lautakunnan varajäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Nämä vaatimukset eivät koske muiden kuntien yhteistoimintaelimiin valitsemia jäseniä eikä varajäseniä.

Lautakunnan puheenjohtajana toimii apulaispormestari. Valtuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä varapuheenjohtajan. Varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu.

Lautakunnan toimikausi on sama kuin kaupunginhallituksen toimikausi, ellei valtuusto toisin päättä.

Kuntalain 77 §:n mukaan jäseninä kuntien yhteisessä toimielimessä voivat olla asianomaisten kuntien vastaavaan toimielimeen vaalikelpoiset henkilöt.

Vaalikelpoisuudesta lautakuntaan säädetään kuntalain 74 §:ssä seuraavaa:

"Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa."

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakkin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Tiedoksi

Valitut, Leeni Herrala, Luottamushenkilömuutokset, Monetra Pirkanmaa Oy / Palkat

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 91, 12.06.2023
Tarkastuslautakunta, § 56, 09.05.2023

§ 91

Tampereen kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022

TRE:7365/00.05.03/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 91

Valmistelija / lisätiedot:
Erja Viitala

Valmistelijan yhteystiedot

Kaupunginreviisori Erja Viitala puh. 050 552 6290, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasianjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Kaupunginvaltuusto velvoittaa kaupunginhallitusta ja lautakuntia ryhtymään toimiin arviointikertomuksessa esitettyjen huomioiden johdosta sekä raportoimaan näistä valtuustolle lokakuun 2023 loppuun mennessä.

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta

Liitteet

1 Tampereen kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2022

Tarkastuslautakunta, 09.05.2023, § 56

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Erja Viitala, Kaupunginreviisori

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupungin tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomus hyväksytään. Tampereen kaupungin tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arviointikertomus liitetään tilinpäätöksen käsittelyyn liittyväksi asiakirjaksi.

Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto velvoittaa kaupunginhallitusta ja lautakuntia ryhtymään toimiin arviointikertomuksessa esitettyjen huomioiden

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

johdosta sekä raportoimaan näistä valtuustolle lokakuun 2023 loppuun mennessä.

Perustelut

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 121 §:n mukaan valmisteltava kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Kaupunginhallitus on antanut vuoden 2022 tilinpäätöksessä selvityksen valtuuston talousarviossa asettamien tavoitteiden toteutumisesta.

Kaupungin hallintosäännön 76 §:n 5 kohdan mukaan tarkastuslautakunta antaa arviointikertomuksessa valtuustolle arvionsa valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta edellisenä vuonna.

Liitteet

1 Tampereen kaupungin tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2022

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 92, 12.06.2023

Kaupunginhallitus, § 116, 20.03.2023

Tarkastuslautakunta, § 41, 18.04.2023

Tarkastuslautakunta, § 65, 30.05.2023

§ 92

Tampereen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen

TRE:7257/02.02.02/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 92

Valmistelija / lisätiedot:

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Erja Viitala

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539, strategiajohtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi ja kaupunginreviisori Erja Viitala, puh. 050 552 6290, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiainjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Kaupunginhallituksen päätösehdotus valtuustolle:

Esitetyt talousarvion menojen ylitykset, tuloksen alitukset ja investointimäärärahojen ylitykset hyväksytään.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 17 825 522,21 euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulosta käsitellään siten, että aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 1 708 369,92 euroa, Vahinkorahastosta tuloutetaan 561 396,86 euroa toteutuneiden menojen katteeksi ja että tilikauden ylijäämä 20 095 288,99 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toiminnan päättyminen 31.12.2022 merkitään tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan päätösehdotus valtuustolle:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös hyväksytään.

Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen valtuustolle tiedoksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtävälueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.- 31.12.2022 lukuun ottamatta liikunta- ja nuorisajohtajaa, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajaa ja sivistys- ja kulttuurilautakuntaa (toimikausi päättyy 31.5.2023).

Vastuuvapauden myöntäminen saatetaan uudestaan valtuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, mikäli valtuusto ei myönnä kaikille tilivelvollisille vastuuvapautta.

Esteellisyys

Matti Helimo, Anni Molari, Antti Hiitti, Ida Leino, Sofia Julin, Tommi Evilä, Ulla-Leena Alppi ja Vilma Järvisalo ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. (Kuntalaki § 97)

Tiedoksi

Konsernihallinto, palvelualueet ja liikelaitokset, Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Nina Mustikkamäki, Hanna Jääskeläinen, Heini Ruski, Erja Viitala

Liitteet

- 1 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2022, kirja
  - 2 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2022, esitysmateriaali
  - 3 Kh 22.5.2023 Tilintarkastuspöytäkirja 2022, julkinen, salainen osa poistettu
  - 4 Tampereen kaupunki tilintarkastuskertomus 2022
  - 5 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn ottaminen huomioon Tampereen kaupungin avustustoiminnassa
  - 6 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn muotovaatimukset päätöksissä
  - 7 Kh 22.5.2023 Selitys tarkastuslautakunnalle, sivistys- ja kulttuurilautakunta, Paavola, Savisaari 12.5.2023
  - 8 Kh 22.5.2023 Selityksen pyytäminen muistutuksen johdosta, tarkastuslautakunta 20.4.2023
-

Kaupunginhallitus, 20.03.2023, § 116

Valmistelijat / lisätiedot:
Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös allekirjoitetaan ja jätetään tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Konsernihallinto oikeutetaan tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia tarkistuksia ja korjauksia.

Tilinpäätös saatetaan tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Esitetyt talousarvion menojen ylitykset, tuloksen alitukset ja investointimäärärahojen ylitykset hyväksytään.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 17 825 522,21 euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulosta käsitellään siten, että aiemmin tehdyistä investointivaroista syntyneitä poistoeroa tuloutetaan 1 708 369,92 euroa, vahinkorahastosta tuloutetaan 561 396,86 euroa toteutuneiden menojen katteeksi ja että tilikauden ylijäämä 20 095 288,99 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toiminnan päättyminen 31.12.2022 merkitään tiedoksi.

Perustelut

Tampereen kaupungin talous säilyi kolmatta vuotta peräkkäin vakaana ja ylijäämäisenä. Tulos tosin heikkeni edellisen vuoden ennätyksellisestä tuloksesta, mutta ilman kertaluonteisten suurten myyntivoittojen laskua tulos olisi ollut vuoden 2021 tasolla. Kunnallisverotulojen ja yhteisöverotulojen tilitykset kehittyivät erittäin positiivisesti. Kun lisäksi toimintamenojen kasvu oli kokonaisuudessaan maltillista, niin tilikauden tuloksesta tuli hyvin tasapainoinen.

Tilinpäätöksen vuosikate oli 142,3 milj. euroa, joka kattoi suunnitelmapoistoista 114 prosenttia. Tilikauden tulos oli 17,8 milj. euroa, mikä oli 11,1 milj. euroa muutettua talousarviota ja 44,4 milj. euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Tulos toteutui pitkälti sen mukaisena, mitä vuoden aikana talousraportoinneissa ennustettiin.

Toimintamenot kasvoivat 4,3 prosenttia ja nettomenot kasvoivat 9,6 prosenttia. Nettomenojen kasvua selittää erityisesti pysyvien vastaavien myyntivoittojen aleneminen vuoden 2021 poikkeuksellisen korkeasta tasosta 54,5 milj. eurolla. Nettomenojen vertailukelpoinen kasvu ilman myyntivoittoja oli 5,2 prosenttia. Aasukasokohtaiset käyttökustannukset kasvoivat 2,2 prosenttia

Verotuloja tilitettiin 74,8 milj. euroa eli 6,7 prosenttia vuotta 2021 enemmän. Kunnallisverotulojen 6,4 prosentin kasvu oli 1,3 prosenttiyksikköä koko maan keskimääräistä kasvua parempi. Kunnallisverotulojen vahvan kasvun taustalla oli sekä työllisten määrän

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kasvu että työttömyysasteen lasku. Yhteisöveroja kertyi 8,9 prosenttia edellisvuotta enemmän, vaikka valtio pienensi kuntaryhmän yhteisöverosuutta kahdesta edellisestä vuodesta 10 prosenttiyksiköllä.

Nettoinvestoinnit olivat 232,5 milj. euroa, missä oli kasvua 4,8 milj. euroa vuodesta 2021. Nettoinvestoinnit alittuivat muutetusta talousarviosta 56,9 milj. eurolla. Rahalaitoksilta nostetut pitkäaikaiset velat lyhenivät vuoden aikana yli 25 milj. eurolla. Lyhytaikainen konsernitilivelka tytäryhtiöille kasvoi noin 60 milj. eurolla. Asukaskohtainen lainamäärä kasvoi 69 eurolla ja asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 3 718 euroa.

Palkallisten henkilötyövuosien määrä vuonna 2022 oli 13 206 henkilötyövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus oli 180 henkilötyövuotta. Henkilötyövuodet alittivat muutetun talousarvion 641:llä. Kaupungin henkilötyövuosien määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 251 henkilötyövuodella (1,9 %). Kasvu aiheutui pääasiassa lisääntyneestä palvelutarpeesta sekä sairauspoissaolojen ja sijaistarpeen kasvusta. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 18,0 milj. eurolla.

Vuoden 2022 lopussa Tampereen konsernitilinpäätökseen kuului yhteensä 92 konserniyhteisöä, joista 12 ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Konsernin 114,2 milj. euron tilikauden tulos oli jälleen erittäin hyvä. Konsernin investointimenot olivat 550,1 milj. euroa ja investointimenot kasvoivat 29,5 milj. eurolla edellisestä vuodesta. Konsernin investointien tulorahoitusprosentti oli 71. Konsernin 9 133 euron asukaskohtainen lainamäärä väheni 210 eurolla vuodesta 2021. Konsernin korollinen vieras pääoma pieneni 7,1 milj. eurolla.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen 28 §:n mukaan kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Koska hyvinvointialueiden perustaminen on perustunut sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimen uudistusta koskevaan lainsäädäntöön, ei kuntien tarvitse erikseen päättää kuntayhtymän purkamisesta.

Talousarvion toteutuminen

Tilinpäätöksen talousarvion toteumaosa sisältää laskelmaosan, strategiaosan, palvelualueiden, kehitysohjelmien, konsernihallinnon ja taseyksiköiden talousarvion toteumavertailun sekä konsernin tytäryhteisöjen tavoitteiden toteuman. Talousarvion toteumavertailuissa on esitetty valtuuston talousarviossa hyväksymän sitovuustason mukaisten määrärahojen, tuloarvioiden, investointien ja toiminnan tavoitteiden toteumat ja niiden olennaiset poikkeamat talousarvioon perusteluineen.

Toimintayksiköiden talous toteutui pääsääntöisesti muutetun talousarvion mukaisena tai hieman muutettua talousarviota parempana. Merkittävimmät poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden olivat elinvoima- ja osaamislautakunnan 9,5 milj. euron sekä konsernihallinnon

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

ICT-kehittämisen 4,7 milj. euron talousarviota paremmat toteumat. Sosiaali- ja terveyslautakunnan nettomenot alittuivat 2,2 milj. eurolla muutetusta talousarviosta ja sosiaali- ja terveyslautakunnan nettomenot kasvoivat 5,4 prosentilla vuodesta 2021. Sosiaali- ja terveyslautakunnan asukaskohtaiset nettokustannukset kasvoivat 3,2 prosenttia. Kaikki valtuustoon nähden sitovien erien talousarviopoikkeamat on esitetty toimintakertomuksen kohdassa Olennaiset poikkeamat talousarvioon.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Vuosi 2022 oli Tampereen strategian Tekemisen kaupunki ensimmäinen toteutusvuosi. Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2022 talousarviossa strategian pohjalta yhteensä 10 koko kaupunkia koskevaa toiminnan tavoitetta ja palvelualueille yhteensä 36 tavoitetta. Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja liikelaitoksille asetettiin yhteensä 11 tavoitetta. Tytär-yhteisöille asetettiin 52 tavoitetta, jotka tuovat esiin pääomistajan tahdon.

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Toiminnan tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia, pois lukien tytär-yhteisöille asetetut tavoitteet.

Suoraan strategiasta johdetuista 46 toiminnan tavoitteesta 25 toteutui ja 8 toteutui osittain. Tavoitteista 10 jäi toteutumatta ja 3 tavoitteen toteutumista ei voida arvioida. Liikelaitosten ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen 11 toiminnan tavoitteesta 7 toteutui, 1 toteutui osittain ja 3 tavoitetta jäi toteutumatta. Tytär-yhteisöjen 52 toiminnan tavoitteesta 36 toteutui, 4 toteutui osittain ja 12 jäi toteutumatta.

Tamperelaisten hyvinvointia ja hyvinvointialueelle siirtyneitä ennaltaehkäiseviä palveluja koskevat tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Vuonna 2022 ikäihmisistä lähes 92 prosenttia asui kotona, kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna ja lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä oli alle tavoitteelle asetetun 5,7 prosentin raja-arvon. Vuodenvaihteessa tapahtunut sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen luovutus hyvinvointialueelle toteutui kaupungin näkökulmasta suunnitelman mukaisesti ja näin ollen palvelujen jatkuvuus turvattiin ja asiakas- ja potilastietojärjestelmät ovat pääsääntöisesti toimineet hyvin.

Työllisyystilanne kehittyi vuoden 2022 aikana positiiviseen suuntaan. Tampereen työttömyysaste oli vuoden alussa 11,4 prosenttia ja kevään aikana se alitti kymmenen prosentin rajan. Loka-marraskuussa lähestyttiin jo yhdeksää prosenttia (9,2 %). Joulukuussa työttömyysaste kasvoi hieman kausimaiseen tapaan. Työllisyyskokeilussa onnistuttiin tavoitteissa. Työttömien asiakkaiden määrä kokeilussa vähentyi 7,4 prosentilla joulukuusta 2021. Myös nuorten työttömyysaste laski Tampereella vuoden aikana 1,7 prosenttiyksikköä, kun viidessä muussa suuressa kaupungissa lasku oli keskimäärin 1,3 prosenttiyksikköä. Ulkomaalaisten laaja työttömyysaste kasvoi sen sijaan 2,8

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

prosenttiyksikköä. Tätä selitti osin tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten työnhakija-asiakkaiden tulo.

Lasten ja nuorten hyvinvointia on nostettu tällä valtuustokaudella erityisesti esiin. Vuonna 2022 tehdyn selvityksen mukaan Tampereen perusopetuksen kaikista oppilaista koki olonsa hyväksi koulussa 88,9 prosenttia, mikä ylitti selkeästi tavoitteeksi asetetun 70 prosentin. Sitä vastoin tavoite ammatillisten perustutkinto-opiskelijoiden negatiivisista eroamisista jäi toteutumatta. Myöskään ammatillisista perustutkinnoista ei valmistunut kunnianhimoiseksi tavoitteeksi asetettua 2 700 opiskelijaa.

Tampereen kansainvälisyyden edistämiseen liittyvät tavoitteet etenivät vuoden aikana suotuisasti. Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärät kasvoivat Tampereen ammattikorkeakoulussa noin 37 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja Tampereen yliopiston osalta kasvua oli maisteriohjelmassa yhdeksän prosenttia ja kandiohjelmassa 151 prosenttia. Tutkijoiden ja erityisasiantuntijoiden ensimmäisten oleskelulupien määrä kasvoi 23,5 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna. Tavoitteiden toteutuminen kertoo Tampereen kansainvälisen vetovoiman vahvistumisesta, mutta taustalla on oletettavasti myös koronapandemian aikana syntynyttä patoumaa, joka on nyt toteutunut.

Kaupunkiympäristön kehittämiseen liittyvät tavoitteet toteutuivat osittain. MAL 4 -sopimuksen mukainen asuntotuotantotavoite toteutui. Tavoite 110 pientalon rakentamisen mahdollistamisesta ei toteutunut vuoden 2022 osalta, mutta ennuste on, että tavoite toteutuu asemakaavoitusohjelman 2022-2026 aikana tarkasteltuna. Yhtiömuotoisen asumisen tontteihin liittyvä tavoite jäi toteutumatta erinäisten kaavojen valmisteluihin liittyvien viivästysten takia. Joukkoliikenteen matkustajamäärä on ylittänyt koronapandemiaa edeltävät määrät. Ilahduttavaa on, että matkustajamäärien noustessa myös asiakaskokemus on noussut erittäin hyvälle tasolle. Suosittehalukkuusluku (NPS) on bussien osalta hyvällä ja ratikan osalta erittäin hyvällä tasolla.

Koko kaupunkia koskevat, organisaation toimintakykyyn liittyvät tavoitteet etenivät lähes suunnitellusti. Muun muassa tavoitteet esihenkilötyön ja henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseen toteutuivat. Työntekijäkokemuskyselyn tulokset parantuivat osittain edelliseen vuoteen verrattuna. Kyselyn QWL eli työelämän laatuindeksi parantui, mutta työnantajan suositteleva kuvaava eNPS-luku heikkeni hiukan. Kokonaisuudessaan molemmat tulokset ovat Tampereella kuitenkin suhteellisen hyvällä tasolla. Digitalisaation osalta vuonna 2022 tavoitteena oli, että verkkoasiointi on mahdollista 30 prosentissa kaupungin palveluja. Prosenttiosuus jäi 24:ään. Sosiaali- ja terveystieteiden siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttaa palveluiden prosenttiosuuden mittarointiin jatkossa. Tämä muutos tullaan huomioimaan osana Tampereen strategian Tekemisen kaupunki päivitystä kevään 2023 aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liikelaitosten ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen tavoitteet saavutettiin pääosin suunnitellusti.

Lautakuntien ja konsernihallinnon vuosisuunnitelmissa määritellään talousarviossa asetettuja tavoitteita toteuttavia toimenpiteitä, joista raportoidaan lautakunnille kolmannesvuosittain. Vuoden 2022 osalta lautakuntien vuosisuunnitelman toteutumisesta on raportoitu kullekin lautakunnalle elokuun lopun ja vuoden lopun tilanteesta. Huhtikuun lopun tilanteesta ei raportoitu, sillä vuosisuunnitelmat valmistuivat poikkeuksellisesti uuden strategian hyväksymisen jälkeen helmikuussa 2022. Konsernihallinnon taloutta on raportoitu toiminnan ja talouden katsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Vuosisuunnitelman 2022 toimenpiteistä on raportoitu ylimmän johdon tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Tiedoksi

Konsernihallinto, palvelualueet ja liikelaitokset, Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Nina Mustikkamäki, Hanna Jääskeläinen, Heini Ruski, Erja Viitala

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle, strategiajohtaja Reija Linnamaalle, johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Teppo Rantaselle sekä liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Brigita Krasniqi ja Johanna Loukaskorpi saapuivat kokoukseen keskustelun aikana.

Liitteet

- 1 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2022, esitysmateriaali
  - 2 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2022, kirja
-

Tarkastuslautakunta, 18.04.2023, § 41

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Esittelijä: Erja Viitala, Kaupunginrevisori

Päätösehdotus oli

Päätösesitys tehdään kokouksessa.

Tampereen kaupungin tilintarkastaja on tarkastanut vuoden 2022 tilinpäätöksen sekä esittänyt 18.4.2023 päivätysssä tilintarkastuskertomuksessaan, että tilinpäätös voidaan hyväksyä.

Esitetään kaupunginvaltuustolle päätettäväksi:

Tampereen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös hyväksytään.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perustelut

Tilintarkastaja on tarkastanut vuoden 2022 tilinpäätöksen.
Tilintarkastuskertomus luovutetaan tarkastuslautakunnalle kokouksessa.

Liitteet

1 Tilinpäätös 2022 kv

Tarkastuslautakunta, 30.05.2023, § 65

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Erja Viitala, Kaupunginreviisori

Päätösehdotus oli

Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen valtuustolle tiedoksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto myöntää vastuuvapauden toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.- 31.12.2022 lukuun ottamatta liikunta- ja nuorisajohtajaa, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajaa ja sivistys- ja kulttuurilautakuntaa (toimikausi päättyy 31.5.2023).

Vastuuvapauden myöntäminen saatetaan uudestaan valtuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2023 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä, mikäli valtuusto ei myönnä kaikille tilivelvollisille vastuuvapautta.

Perustelut

Tilintarkastaja esitti vuoden 2022 tilintarkastuskertomuksessaan kaksi muistutusta. Liikuntapalveluiden toimivaltuuksien ylittämisen vuoksi tilintarkastaja ei puolla vastuuvapautta liikunta- ja nuorisajohtajalle. Liikuntapalveluiden sisäisen valvonnan järjestämisen ja toimeenpanon valvonnan laiminlyöntien vuoksi tilintarkastaja ei puolla vastuuvapautta liikunta- ja nuorisajohtajalle, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajalle, eikä sivistys- ja kulttuurilautakunnalle. Muille tilivelvollisille esitetään vastuuvapauden myöntämistä.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti tarkastuslautakunta on pyytänyt ja saanut selityksen liikunta- ja nuorisajohtajalta, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajalta ja sivistys- ja kulttuurilautakunnalta. Lisäksi kaupunginhallitus on antanut asiasta lausunnon.

Tilintarkastajan muistutus: toimivaltuuksien ylittäminen

Tilintarkastaja kirjoittaa tilintarkastuspöytäkirjassa seuraavaa: "Kaupunginvaltuuston vahvistama hallintosääntö sisältää säännökset päätöksentekovallasta ja sen delegoinnista. Tilintarkastuskertomuksessa muistutuksena esitämme, että liikunta- ja nuorisajohtaja on ylittänyt toimivaltansa myöntäessään kaupungin henkilöstölle, luottamushenkilöille ja ulkopuolisille henkilöille liikuntapalveluiden

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

vapaakortteja ajanjaksolle 1.12.2021-31.5.2025. Vapaakorteista ei ole tehty viranhaltijapäätöstä, eikä näin ollen ole dokumentoitu perusteita vapaakorteille.

Kaupunginhallituksen hyväksymä Tampereen kaupungin hyvä hallinto- ja johtamistapa ja sisäinen valvonta -dokumentin (25.11.2019, § 501) mukaan kaupunkikonsernin henkilöstöön kuuluva tai luottamushenkilö ei saa antaa, hyväksyä tai vastaanottaa minkäänlaista epätavallista etuutta, vaan kaikki tällaiset tarjoukset on ilmoitettava kunkin yksikön johdolle tai sisäiseen tarkastukseen. Myönnettyjen vapaakorttien osalta ei ole huolehdittu mahdollisista veroihin liittyvistä seuraamuksista. Liikuntapalveluiden myöntämät vapaakortit on lakkautettu helmikuussa 2023.”

Tilintarkastajan muistutus: sisäinen valvonta

Tilintarkastaja kirjoittaa tilintarkastuspöytäkirjassa seuraavaa: ”Kaupungin liikuntapalveluiden sisäisessä valvonnassa on havaittu merkittäviä ja pitkään jatkuneita puutteita. Tilintarkastuskertomuksessa emme puolla liikuntapalveluiden sisäisen valvonnan järjestämisen ja toimeenpanon valvonnan laiminlyöntien vuoksi vastuuvapautta liikunta- ja nuorisajohtajalle, sivistyspalveluiden palvelualueen johtajalle, emmekä sivistys- ja kulttuurilautakunnalle.” (Tässä tarkoitetaan 31.5.2023 asti toimivaa sivistys- ja kulttuurilautakuntaa.)

Tilintarkastuspöytäkirjassa todetaan myös seuraavaa: ”Muistutuksena tilintarkastuskertomuksessa tilintarkastaja toteaa, että liikuntapalveluissa sisäisen valvonnan järjestämisessä sekä esimiesvalvonnassa on ollut merkittäviä puutteita hankintojen valvonnassa, sopimusten ajantasaisuuden seurannassa, osakeyhtiöille myönnettyjen projektiavustusten sekä liikuntapalveluiden vapaakorttien myöntämisen valvonnassa. Liikuntapalveluissa on havaittu säännösten vastaista toimintaa muun muassa hankintojen kilpailutuksia on laiminlyöty, osa sopimuksista ei täytä voimassa olevaa lainsäädäntöä ja projektiavustuksia on myönnetty osakeyhtiöille ilman asianmukaisia perusteita. Yhdestä jäähallista liikuntapalveluiden yksittäiset työntekijät ovat myyneet hallivuoroja eikä niistä ole tilitetty rahoja kaupungille.”

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa hyvästä hallinto- ja johtamistavasta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Hallintosäännön mukaan lautakunnat ja johtokunnat vastaavat tehtäväalueensa hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Konsernijohtaja, palvelualueiden johtajat, liikelaitosten johtajat ja johtavat viranhaltijat vastaavat hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta tehtäväalueillaan. He ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Palveluyksiköiden päälliköt vastaavat yksikön hallinto- ja johtamistapaan, toimintaan ja talouteen liittyvien riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Liikunta- ja nuorisajohtajan selitys toimivaltuuksien ylittämisestä

Liikunta- ja nuorisajohtajan mukaan hänellä ei ole ollut tietoa siitä, että hän on ylittänyt toimivaltansa myöntäessään vapaakortteja. Myöntäminen on tapahtunut vanhan käytännön mukaisesti kuten aikaisempina vuosikymmeninä ilman mitään tahallisuutta. Inhimillisen unohduksen vuoksi asiasta ei ole tehty viranhaltijapäätöstä. Jälkikäteen ajateltuna vanhat toimintatavat ohjasivat liikaa vapaakorttien myöntämistä ja on tehty selkeä arviointivirhe vapaakortteja myönnettäessä huomioiden yhdenvertaisuus ja verotusasiat.

Liikunta- ja nuorisajohtajan selitys liikunta- ja nuorisopalvelujen sisäisen valvonnan järjestämisestä hankintojen valvonnassa, sopimusten ajantasaisuuden seurannassa, osakeyhtiöille myönnettyjen projektiavustusten sekä liikuntapalveluiden vapaakorttien myöntämisen valvonnassa

Liikunta- ja nuorisajohtajan mukaan liikuntapalvelujen sisäinen valvonta noudattaa kaupungin normaalia käytäntöä. Palveluista ja hankinnoista käydään kuukausittaisien talousraporttien yhteydessä keskustelu raporttien poikkeavuuksista. Viime vuosien aikana talousraporttien yhteydessä on kiinnitetty erityisesti huomiota ylitöihin, vaatehankintoihin, muihin hankintoihin ja mistä niitä on hankittu. Näistä asioista on myös huomautettu esihenkilöille toistuvasti.

Liikunta- ja nuorisajohtajan mukaan hankinnat tehdään pääosin puitesopimuskumppaneilta. Hankintoja tehdään myös tarvittaessa ostopaikoista, joita ei ole puitesopimuksissa. Ostotilaukseen tulisi kuitenkin aina merkitä syy, miksi ei ole hankittu puitesopimuskumppanilta. Tässä toiminnassa on ollut huomattavia vajavaisuuksia. Asiasta on huomautettu useaan otteeseen ja vaadittu tarkkuutta tilauksiin.

Sopimusten ajantasaisuuden seurannasta liikunta- ja nuorisajohtaja toteaa, että sopimusten ajantasaisuuden suhteen ei ole kiinnitetty riittävästi huomioita toistaiseksi voimassa oleviin sopimuksiin ja sopimusten valvonta on ollut heikkoa. Heikko sopimusosaaminen ja sopimusten valvontaosaaminen johtuvat pitkälti vanhoista toimintatavoista.

Osakeyhtiöille myönnettyjen avustusten valvonnasta liikunta- ja nuorisajohtaja toteaa mm., että osakeyhtiömuotoisille urheiluseuroille myönnettyjen projektiavustusten viranhaltijapäätökset menevät tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

sivistysjohtajalle ja lautakunnalle automaattisesti, ja lautakunnalla on mahdollisuus käyttää viranhaltijapäätöksiin otto-oikeutta. Valmistelijoiden tietämys ja osaaminen osakeyhtiöiden tukemisesta ei ole ollut riittävällä tasolla huomioiden de minimis- ja valtioneukisääntelyä ja muotovaatimuksia.

Vapaakorttien myöntämisestä liikunta- ja nuorisajohtaja toteaa, että vapaakorttien osalta liikuntapalvelujen sisäinen valvonta on ollut vajavaista johtuen pitkästä perinteestä ja toimintatavoista.

Sivistyspalvelujen palvelualueen johtajan selitys liikuntapalvelujen sisäisestä valvonnasta

Sivistyspalvelujen palvelualueen johtaja toteaa, että hänen alaisten palvelujohtajien viranhaltijapäätökset (sopimukset, hankinnat, avustukset) tulevat jakeluna hänen tietoonsa. Esittelyn kautta asiat tulevat sivistys- ja kulttuurilautakunnan tietoon ja lautakunta päättää otto-oikeuden käyttämisestä.

Tamperelaisten urheiluseurojen omistamien jäähalliyhtiöiden kanssa tehdyistä sopimuksista palvelualueen johtaja on ollut tietoinen. Sopimuksia koskevat päätökset on tehty aikana, jolloin hän on ollut eri tehtävässä, joten hän ei ole ollut tietoinen sopimusten sisällöstä tai voinut arvioida niiden lainmukaisuutta.

Liikunnan projektiavustusten myöntämistä koskevissa päätöksissä toiminnan lainmukaisuuden valvonta on ollut osin puutteellista. Vapaakorttien myöntämistä koskevia viranhaltijapäätöksiä on tehty viimeksi vuonna 2014, jolloin asiaa koskevaa toimintaa johti toinen henkilö.

Yhteenvetona sivistyspalvelujen palvelualuejohtaja tuo esiin useita keinoja valvoa säännöllisesti vastuullaan olevaa toimintaa. Valvonta em. keinojen kautta on näkemysensä mukaan melko kattavaa ja sinänsä riittävää, mutta esille tulleet puutteet osoittavat kuitenkin, että valvontaa on tehostettava.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan selitys liikuntapalvelujen sisäisestä valvonnasta

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan mukaan sen valvontakeinot rajoittuvat esittelyn kautta lautakunnan tietoon tuleviin päätöksiin ja asioihin. Viranhaltijapäätökset tulevat säännöllisesti kokousten asialistalla lautakunnan tietoon, ja lautakunta voi halutessaan käyttää päätöksiin otto-oikeuttaan.

Selityksen mukaan lautakunta on ollut tietoinen, että projektiavustusta on myönnetty myös osakeyhtiömuotoisille toimijoille ja se on saanut tiedoksi viranhaltijapäätökset projektiavustuksista. Lautakunta on myös ollut tietoinen yleisellä tasolla suunnitelluista hankinnoista. Kaikki liikunta- ja nuorisajohtajan viranhaltijapäätökset menevät lautakunnalle tiedoksi ja ne koskevat isoja hankintoja, sopimuksia ja projektiavustuksia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lautakunnan jäsenille on annettu mahdollisuus liikuntapalvelujen vapaakortin käyttöön. Muiden kysymysten osalta lautakunta on saanut kirjalliset selvitykset liikunta- ja nuorisajohtaja ja sivistyspalvelujen palvelualueen johtajalta ja lautakunta viittaa heidän vastauksiinsa.

Kaupunginhallituksen lausunto

Kaupunginhallituksen lausunnossa tuodaan esiin työntekijän, virkamiehen ja luottamushenkilön korvausvastuut. Kaupunginhallitus toteaa, että tilintarkastajan käsityksen mukaan virhe tai vahinko on enemmän kuin lievä. Tällaisessa tilanteessa vahingonkorvauksen vaatiminen olisi periaatteessa mahdollista. Lisäksi todetaan, että Hakametsän jäävuorojen ja omaan käyttöön tehtyjen epäiltyjen ostojen osalta asia on saatettu helmikuussa 2023 poliisille tutkintaan. On mahdollista, että asiassa on tarve muilta osin vielä lisätutkintaan ja muihin selvityksiin. Täydellistä tilannekuvaa tutkimusten keskeneräisyyden vuoksi ei ole nyt tällä hetkellä. Asiassa on syytä odottaa vireillä olevan tai mahdollisesti vireille vielä saatettavan poliisitutkinnan päättymistä ja mahdollista syyttäjän syyteharkintaa ennen kuin vastuuvapauksia myönnetään edes osittain.

Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää käsityksensä, että tilivelvollisille ei tässä vaiheessa tule myöntää vastuuvapautta. Vastuuvapauden myöntäminen estäisi mahdollisten vahingonkorvauskanteiden nostamisen.

Tarkastuslautakunnan valmistelu

Tarkastuslautakunta on muistutuksen johdosta pyytänyt asianosaisilta selitykset ja kaupunginhallitukselta lausunnon. Tarkastuslautakunnalle toimitetuissa selityksissä todetaan pääosin, että liikuntapalvelujen toiminnassa ja sen valvonnassa on ollut tietämättömyyttä, osaamattomuutta, vanhoja toimintatapoja ja valvonnan puutetta. Tilintarkastajan esiin nostamia havaintoja ei kyseenalaisteta. Selityksissä on tuotu esiin näkemykset siitä, miksi toimivalta on ylitetty ja miksi sisäinen valvonta on ollut puutteellista.

Kaupunginhallitus esittää käsityksensä, että tilivelvollisille ei tässä vaiheessa tule myöntää vastuuvapautta, koska täydellistä tilannekuvaa tutkimusten keskeneräisyyden vuoksi ei ole nyt tällä hetkellä. Vastuuvapauden myöntäminen estäisi mahdollisten vahingonkorvauskanteiden nostamisen. Asiassa on syytä odottaa vireillä olevan tai mahdollisesti vielä vireille saatettavan poliisitutkinnan päättymistä ja mahdollista syyttäjän syyteharkintaa ennen kuin vastuuvapauksia myönnetään edes osittain.

Yhteenvedona tarkastuslautakunta toteaa, että saadut selitykset eivät olleet ristiriidassa tilintarkastajan havaintojen kanssa. Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan asian tutkiminen on vielä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kesken, joten vastuuvapautta ei tule tässä vaiheessa myöntää.
Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan vastuuvapautta ei voida nyt myöntää tilintarkastuskertomuksessa esitetyille tilivelvollisille.

Liitteet

- 1 Kh 22.5.2023 Tilintarkastuspöytäkirja 2022, julkinen, salainen osa poistettu
- 2 Tampereen kaupunki tilintarkastuskertomus 2022
- 3 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn ottaminen huomioon Tampereen kaupungin avustustoiminnassa
- 4 Kh 22.5.2023 Annetun selityksen liite Valtiontukisääntelyn muotovaatimukset päätöksissä
- 5 Kh 22.5.2023 Selitys tarkastuslautakunnalle, sivistys- ja kulttuurilautakunta, Paavola, Savisaari 12.5.2023
- 6 Kh 22.5.2023 Selityksen pyytäminen muistutuksen johdosta, tarkastuslautakunta 20.4.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 93, 12.06.2023

Kaupunginhallitus, § 247, 29.05.2023

§ 93

Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 4/2023

TRE:1632/02.02.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 93

Valmistelija / lisätiedot:
Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539 ja strategiajohtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia merkittiin tiedoksi.

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 4/2023 merkitään tiedoksi.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Hanna Jääskeläinen, Reija Linnamaa, Elli Torikka, konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset

Liitteet

1 Kh 29.5.2023 Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 04 2023, esitysmateriaali

2 Kh 29.5.2023 Toiminnan ja talouden katsaus 04 2023

Kaupunginhallitus, 29.05.2023, § 247

Valmistelijat / lisätiedot:
Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 4/2023 merkitään tiedoksi.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 4/2023 merkitään tiedoksi.

Perustelut

Kaupungin tammi-huhtikuun toteuman perusteella laadittu tulosenuste on 36,9 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 33,8 milj. euroa talousarviota parempi.

Kaupungin yhteenlaskettu toimintakate on käytännössä toteutumassa talousarvion mukaisesti, mutta yksiköiden talouskehityksessä on paljon eroavaisuuksia. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintakate on ylittymässä 11,7 milj. eurolla, mikä aiheutuu erityisesti henkilöstökulujen ja palveluostojen ylityksistä. Rahoituserät ovat ylittymässä talousarviosta 3,2 milj. eurolla korkotason nousun vuoksi. Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 13,6 milj. euroa talousarviota parempana arvioitua suurempien maankäytösopimuskorvausten ja myyntivoittojen vuoksi.

Vuosikate-ennuste on 165,7 milj. euroa ja vuosikate kattaa poistoista 128 prosenttia. Verotuloja arvioidaan kertyvän 37 milj. euroa talousarviota enemmän. Kunnallisveroja on kertymässä 19,5 milj. euroa, yhteisöveroja 10,0 milj. euroa ja kiinteistöveroja 7,5 milj. euroa talousarviota enemmän. Valtionosuudet ovat kertymässä talousarvion mukaisesti.

Ulkoisia nettoinvestointeja arvioidaan toteutuvan 244,1 milj. euroa, mikä alittaa talousarvion 18,5 milj. eurolla. Poikkeaman syynä ovat lähinnä talonrakennushankkeiden investointien lykkääntyminen. Pysyvien vastaavien luovutustuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 34,6 milj. euroa, mikä on 4,7 milj. euroa talousarviota enemmän.

Kaupungin lainakannan arvioidaan pysyvän vuoden 2022 tasolla. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi vuoden lopussa ennustetaan noin 3 700 euroa.

Toiminnan ja talouden katsauksessa raportoidaan talousarvion toiminnan tavoitteiden (pl. tytäryhteisöjen tavoitteet) etenemisestä tammi-huhtikuun aikana sekä esitetään arvio niiden toteutumisesta vuoden loppuun mennessä. Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan ja pormestariohjelmaan. Tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille.

Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2023 talousarviossa 43 sitovaa toiminnan tavoitetta, joista 11 oli kaupunkitasoisia ja 32 kohdistui ensisijaisesti lautakunnille. Lisäksi liikelaitoksille asetettiin kahdeksan tavoitetta. Valtaosan toiminnan tavoitteista arvioidaan toteutuvan suunnitellusti tai niiden toteutumista ei voida vielä tässä vaiheessa vuotta arvioida. Suunnitellusti ovat toteutumassa muun muassa tavoitteet, jotka liittyvät asuinalueiden kehittämiseen, pientalorakentamisen mahdollistamiseen, Tampereen asemaan Suomen suosituimpana opiskelukaupunkina, liikkumiseen kestäväillä kulkutavoilla, keskustan saavutettavuuteen sekä yritystapahtumien ja kongressien määrään. Sitä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

vastoin kolmen kaupunkitasoisista ja lautakunnille asetetuista tavoitteista arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä. Tällaisia ovat muun muassa tavoitteet, jotka liittyvät ammatillista tutkintoa opiskelevien negatiivisiin eroamisiin sekä kohtuuhintaisten asuntojen valmistumiseen.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Hanna Jääskeläinen, Reija Linnamaa, Elli Torikka,
konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle, johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Teppo Rantaselle ja johtaja Lauri Savisaarelle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Liitteet

- 1 Kh 29.5.2023 Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 04 2023, esitysmateriaali
- 2 Kh 29.5.2023 Toiminnan ja talouden katsaus 04 2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 94, 12.06.2023

Kaupunginhallitus, § 248, 29.05.2023

§ 94

Muutokset vuoden 2023 talousarvioon

TRE:875/02.02.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 94

Valmistelija / lisätiedot:
Jukka Männikkö

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Vuoden 2023 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset.
Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 20,799 milj. euroa ylijäämäinen ja
nettoinvestoinnit ovat 273,571 milj. euroa.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Arto Vuojolainen, Niina Pietikäinen, Lauri Savisaari,
Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Pekka Pirhonen, Virpi Ekholm, Milko
Tietäväinen, Elli Rasimus, Kristiina Järvelä, Jukka Etu-Seppälä, Sanna
Kareinen, Vesa-Matti Kangas, Pauliina Laisi, Marko Sivonen, Anna-Maija
Väänänen, Anniina Ylä-Mattila

Liitteet

1 Kh 29.5.2023 Muutokset vuoden 2023 talousarvioon

Kaupunginhallitus, 29.05.2023, § 248

Valmistelijat / lisätiedot:
Jukka Männikkö

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Vuoden 2023 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 20,799 milj. euroa ylijäämäinen ja nettoinvestoinnit ovat 273,571 milj. euroa.

Perustelut

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2023 talousarvion 14.11.2022 ja päätti muutoksista talousarvioon 20.2.2023. Helmikuussa hyväksytyjen muutosten jälkeen tilikauden tulos talousarviossa on noin 3,3 milj. euroa ja nettoinvestoinnit -262,689 milj. euroa.

Toimintakatteen muutosesitykset

Toimintakatteeseen eli toimintatuloihin ja -menoihin esitetään nettomääräisesti noin 16,6 milj. euron heikennystä.

Summasta noin 6,2 milj. euroa koskee keväällä 2023 sovittujen kunta-alan palkkaratkaisun lisäpalkankorotusten kustannusvaikutuksia vuonna 2023. Kaikkia lautakuntia ja konsernihallintoa koskeva esitys on liitteenä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnalle esitetään yhteensä noin 6,6 milj. euron lisäystä. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen esitetään 2,7 milj. euroa yksityisen varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen ja kustannusten kasvuun, 0,42 milj. euroa pidennetyn oppivelvollisuuden uusiin erityisryhmiin ja 0,26 milj. euroa palvelutarpeen kasvuun vastaamiseen. Perusopetukseen esitetään 2,3 milj. euroa perustettujen opetusryhmien kustannusten kattamiseksi. Tarpeen taustalla on Ukrainan sodan ja työperäisen maahanmuuton kasvu. Tampereen ulkopuolella koulua käyvien kustannusten kasvuun esitetään 0,8 milj. euroa. Lisäksi kotikuntakorvausten korjauksen vuoksi esitetään menojen lisäystä 0,157 milj. euroa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle esitetään 0,15 milj. euroa Koulukadun tekojään väliaikaiseen kattamiseen.

Yhdyskuntalautakunnalle esitetään 0,5 milj. euron lisäystä katujen päällystystöihin.

Sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen ennen 1.1.2023 syntyneisiin menoihin tai tuloihin liittyviin kirjauksiin esitetään 3,075 milj. euron lisäystä Konsernihallinnon yhteisiin eriin. Merkittävin osa kustannuksista koskee vuonna 2023 maksettuja koronakertakorvauksia.

Verotuloarvion muutos

Verotuloja arvioidaan kertyvän kaikkiaan 37 milj. euroa budjetoitua enemmän ja talousarviota esitetäänkin korotettavaksi kunnallisveron osalta 19,5 milj. euroa, yhteisöveron 10,0 milj. euroa ja kiinteistöveron osalta 7,5 milj. euroa.

Valtionosuuksien muutos

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 29.3.2023 lisärahoitusta ammatilliseen koulutukseen reilu 0,3 milj. euroa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Rahoitustulojen ja -menojen muutosesitys

Korkomenot ovat kasvamassa arvion mukaan vajaa 5,6 milj. euroa ja korkotulot vajaa 2,4 milj. euroa.

Investointimenojen muutosesitykset

Investointimenoihin esitetään noin 10,9 milj. euron lisäyksiä.

Talonrakennushankkeisiin esitetään vajaan 5,5 milj. euron lisäystä Tammelan stadionin rakentamisen loppuunsaattamiseen.

Yhdyskuntalautakunnan talousarvioon esitetään lisäyksiä Näsisaareen rakennettavien siltojen paalulaattoihin 2 milj. euroa, Satakunnankadun kiertoliittymän ja Rongankadun kohonneisiin kustannuksiin 1,2 milj. euroa ja raitiotien rakentamisen toteutus sopimusten indeksitarkistuksiin 0,5 milj. euroa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle esitetään 1,37 milj. euron lisäystä Ahvenisjärven ja Lielahden tekojäiden rakennuskustannusten nousuun.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitokselle esitetään 0,33 milj. euron lisäystä linja-autojen korvausinvestointeihin ja uuden suunnittelujärjestelmän käyttöönoton loppuunsaattamiseen.

Pysyvien vastaavien luovutustulojen muutos

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti huhtikuussa, että Finnpark Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman 0,5 milj. euron palautuksesta vuoden 2023 osalta luovutaan.

Siirrot

Lisäksi esitetään sivistys- ja kulttuurilautakunnan talousarvion teknistä jakoa sekä käyttötalouden että investointien osalta 1.6.2023 aloittaville kasvatus- ja opetuslautakunnalle sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle.

Edellä esitettyjen muutosten jälkeen tilikauden tulos on 20,799 milj. euroa ylijäämäinen ja nettoinvestoinnit ovat noin 273,571 milj. euroa. Tarkemmat esitykset ovat liitteenä verotuloja ja valtionosuuksia lukuunottamatta.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Arto Vuojolainen, Niina Pietikäinen, Lauri Savisaari, Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Pekka Pirhonen, Virpi Ekholm, Milko Tietäväinen, Elli Rasimus, Kristiina Järvelä, Jukka Etu-Seppälä, Sanna Kareinen, Vesa-Matti Kangas, Pauliina Laisi, Marko Sivonen, Anna-Maija Väänänen, Anniina Ylä-Mattila

Kokouskäsitely

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle, johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Teppo Rantaselle ja johtaja Lauri Savisaarelle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Liitteet

1 Kh 29.5.2023 Muutokset vuoden 2023 talousarvioon

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 95, 12.06.2023

Kaupunginhallitus, § 235, 22.05.2023

§ 95

Tontin 837-107-122-91 myynti

TRE:2503/02.06.02/2023

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 95

Valmistelija / lisätiedot:

Teppo Rantanen

Valmistelijan yhteystiedot

Kiinteistöjohtaja Virpi Ekholm, puh. 0400 205 044 ja tonttipäällikkö Aila Taura, puh. 050 351 8256, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasianjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupunki myy Asunto Oy Hämeenkatu 36:lle (y-tunnus 0155846-0) tontin 837-107-122-91 (kiinteistötunnus 837-107-122-91). Kauppahinta on 4 768 000 euroa.

Vuokrasuhteen uusimista koskevan päätöksen mukaiset mahdollisesti avoinna olevat vuokrat tulee olla maksettuna ennen kauppakirjan allekirjoitusta. Asunto Oy Hämeenkatu 36:lla on vuokranmaksuvelvollisuus omistusoikeuden siirtymiseen saakka, omistusoikeus siirtyy kauppahinnan maksulla. Muutoin kauppa tehdään tavanmukaisin ehdoin.

Kauppakirja voidaan allekirjoittaa sen jälkeen, kun sekä kaupungin että Asunto Oy Hämeenkatu 36:n kaupan hyväksymistä koskevat päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Tiedoksi

Tontin ostaja, kitiatalous, maanvuokrat, Aila Taura, Heli Toukoniemi, Kirsi Grönberg

---

Kaupunginhallitus, 22.05.2023, § 235

Valmistelijat / lisätiedot:

Teppo Rantanen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen kaupunki myy Asunto Oy Hämeenkatu 36:lle (y-tunnus 0155846-0) tontin 837-107-122-91 (kiinteistötunnus 837-107-122-91). Kauppahinta on 4 768 000 euroa.

Vuokrasuhteen uusimista koskevan päätöksen mukaiset mahdollisesti avoinna olevat vuokrat tulee olla maksettuna ennen kauppakirjan allekirjoitusta. Asunto Oy Hämeenkatu 36:lla on vuokranmaksuvelvollisuus omistusoikeuden siirtymiseen saakka, omistusoikeus siirtyy kauppahinnan maksulla. Muutoin kauppa tehdään tavanmukaisin ehdoin.

Kauppakirja voidaan allekirjoittaa sen jälkeen, kun sekä kaupungin että Asunto Oy Hämeenkatu 36:n kaupan hyväksymistä koskevat päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Perustelut

Tontti 837-107-122-91 on ollut vuokrattuna Asunto Oy Hämeenkatu 36:lle (y-tunnus 0155846-0) 30.4.2021 saakka. Asunto- ja kiinteistölautakunta päätti 21.4.2021 § 67, että Asunto Oy Hämeenkatu 36 -nimiselle yhtiölle vuokratun tontin 837-107-122-91 vuokrasuhdetta jatketaan uudella vuokrasopimuksella 50 vuoden ajaksi (1.5.2021 - 30.4.2071). Asunto Oy Hämeenkatu 36 ei kuitenkaan ole hyväksynyt uuden vuokrasopimuksen sopimusehtoja ja jätti päätökseen oikaisuvaatimuksen ja edelleen valituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Asunto- ja kiinteistölautakunta on hylännyt oikaisuvaatimuksen, hallinto-oikeus on osin jättänyt tutkimatta valituksen ja muutoin hylännyt sen. Taloyhtiö ei ole allekirjoittanut uutta sopimusta ja siten 1.5.2021 alkaen on vallinnut sopimukseton tila. Vuokralaisella on säilynyt vuokranmaksuvelvollisuus.

Tontin 837-107-122-91 pinta-ala on 1 343 m², tontti on asemakaavassa asuinkerrostalojen (AK) korttelialuetta. Tontin rakennusoikeus on 5 960 k-m². Tontilla sijaitseva vuonna 1929 valmistunut asuinrakennus on merkitty kaavassa rakennustaiteellisesti arvokkaaksi ja kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeäksi rakennukseksi (kaavamerkintä sr-11). Rakennusta ei saa purkaa.

Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukaisesti asuinkäyttöön tarkoitettujen vuokratonttien ostaminen ei lähtökohtaisesti ole mahdollista. Poikkeuksen tekee ne asuintontit, jotka täyttävät kaikki seuraavat edellytykset: kyseessä on yhtiömuotoinen asuintontti, joka sijaitsee keskustan strategisen osayleiskaavan alueella, ja tontilla sijaitsee asemakaavalla tai lailla suojeltu rakennus, ja vuokralainen on maksanut kaupungille kaikki voimassa olevan maanvuokrasopimuksen, tai mikäli voimassa olevaa maanvuokrasopimusta ei ole, vuokrasuhteen uusimista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

koskevan päätöksen mukaiset vuokrat. Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukaan tontti myydään ulkopuolisen, yhdessä sovitun, auktorisoidun arvioitsijan määrittelemällä hinnalla.

Tontin ostamista on voinut hakea vuoden 2023 alusta alkaen sähköisellä lomakkeella, jonka jälkeen kaupunki tilaa arviokirjat niistä tonteista, joiden kohdalla edellytykset täyttyvät. Tontin 837-107-122-91 osalta em. ehdot toteutuvat, ja tontin vuokralainen on hakenut tontin ostamista, minkä jälkeen arviokirja on tilattu kaupungin hyväksymältä vuokralaisen valitsemalta Welado Oy:lta.

Tilatun arviokirjan mukainen auktorisoidun kiinteistöarvioijan (AKA) arvioima markkina-arvon mukainen myyntihinta tontille on 4 768 000 euroa.

Asunto Oy Hämeenkatu 36 on toimittanut 11.5.2023 kaupungille taloyhtiön yhtiökokouksen päätöksen tontin oston hyväksymisestä sekä pyynnön saada ostaa tontti.

Vuokrasuhteen uusimista koskevan päätöksen mukaiset mahdollisesti avoinna olevat vuokrat tulee olla maksettuna ennen kauppakirjan allekirjoitusta. Asunto Oy Hämeenkatu 36:lla on vuokranmaksuvelvollisuus omistusoikeuden siirtymiseen saakka, omistusoikeus siirtyy kauppahinnan maksulla. Muutoin kauppa tehdään tavanmukaisin ehdoin.

Kauppakirja voidaan allekirjoittaa sen jälkeen, kun sekä kaupungin että Asunto Oy Hämeenkatu 36:n kaupan hyväksymistä koskevat päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Tiedoksi

Tontin ostaja, kitiatalous, maanvuokrat, Aila Taura, Heli Toukoniemi, Kirsi Grönberg

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Teppo Rantaselle, kiinteistöjohtaja Virpi Ekholmille ja johtaja Mikko Nurmiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 96, 12.06.2023

Kaupunginhallituksen konsernijaosto, § 51, 16.05.2023

Kaupunginhallitus, § 232, 22.05.2023

§ 96

Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden konserniohjeen uudistaminen

TRE:389/00.01.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 96

Valmistelija / lisätiedot:

Arto Vuojolainen

Valmistelijan yhteystiedot

Liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolainen, puh. 050 345 1397,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Uudistettu liitteenä oleva Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden
konserniohje hyväksytään.

Konserniohje tulee voimaan 12.6.2023.

Tiedoksi

Arto Vuojolainen, Saara Unnanlahti, Ville Taivassalo, Johanna Saarinen,
Heini Ruski

Liitteet

1 Khkoja 16.5.2023 Uudistettu Tampereen kaupunkikonsernin
tytäryhtiöiden konserniohje

2 Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden konserniohje 2023

Kaupunginhallituksen konsernijaosto, 16.05.2023, § 51

Valmistelijat / lisätiedot:

Arto Vuojolainen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Uudistettu liitteenä oleva Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden konserniohje hyväksytään.

Konserniohje tulee voimaan 12.6.2023.

Perustelut

Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohje (kaupunginvaltuusto 16.12.2019 § 206) ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa Tampereen kaupunkikonsernissa (Corporate Governance) -ohje (kaupunginhallitus 12.6.2017 § 388) muodostavat kokonaisuuden, jolla kaupunki muodollisesti ohjaa konsernin yhtiöiden toimintaa.

Konserniohjeella määritetään kaupungin ja tytäryhtiön välisen toiminnan pelisäännöt. Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohje on kaupungin ohje yhtiölle siitä, miten yhtiön tulee hallintonsa ja johtamisensa järjestää.

Konsernijaosto merkitsi konserniohjeen ja hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeen uudistamisen tilannekatsauksen tiedoksi kokouksessaan 21.2.2023.

Kuntalain 47 §:n mukaan kunnalla on oltava konserniohje ja siinä tulee antaa määräyksiä ainakin laissa luetelluista asioista. Valtuusto päättää konserniohjeen hyväksymisestä ja kaupunginhallitus hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeesta.

Omistajaohjaus on valmistellut konserniohjeen uudistamista ja sen luonnos on liitteenä luettavissa. Konserniohjeen valmisteluun on osallistunut laajasti henkilöitä mm. konsernihallinnosta. Tekstiä on tiivistetty ja selkeytetty, päällekkäisyyksiä on poistettu ja kohtia on pyritty lisäämään tai muuttamaan vastaamaan tämän päivän tavoitteita.

Hyvä hallinto- ja johtamistapaohje on vielä valmistelussa ja se tuodaan konsernijaoston hyväksyttäväksi myöhemmin.

Konserniohjeeseen tehtyjä muutoksia ovat mm:

Lisätty kokonaan uusi kappale 2.1 Konserniohjauksen ohjekokonaisuus.

Lisätty kokonaan uusi kappale 2.2 Tytäryhtiöomistusten jaottelu, mikä liittyy uuden hallintosäännön mukaiseen päätösvallan jakoon valtuuston ja konsernijaoston välillä. Uudistuksella on haluttu lisätä valtuuston päätösvaltaa yhtiöomistuksiin liittyen.

Kohtaan 2.3 lisätty velvoite käsitellä konserniohje yhtiökokouksissa, ellei sen noudattamisesta ole määrätty yhtiöjärjestyksessä.

Kappaleessa 4.2 oleva lista tilanteista, joissa tytäryhtiön on hankittava kaupungin ennakkokanta, on muotoiltu uudelleen. Listalta on poistettu asiat, joista yhtiön on osakeyhtiölain mukaan muutenkin saatava yhtiökokouksen päätös ja siten automaattisesti kaupungin päätös. Kappaleeseen on valtuuston toiveen mukaisesti myös lisätty Tampereen Vesi Oy:n hallitukselle velvollisuus käydä keskustelu omistajaohjauksen ja konsernijaoston kanssa veden asiakashinnoista päättäessään.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kohtaan 4.4 on lisätty yhtiölle vaatimus edellyttää vastuullista työnantajuutta myös sopimuskumppaneiltaan ja heidän aliurakoitsijoiltaan.

Kokonaan uusia kappaleita ovat 4.9 ja 4.10 sekä 4.11. Ohjeessa on eroteltu markkinayhtiöiden ja in-house asemassa olevien yhtiöiden luonnetta ja toimintaperiaatteita. Ohjeeseen on tuotu näkyville myös kaupunkistrategiaa sekä laajasti tytäryhtiöiden velvollisuus osallistua kaupunkistrategian mukaisiin tavoitteisiin ja vastuullisen liiketoiminnan harjoittamiseen.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan sisältöä on kappaleessa 5 täsmennetty ja laajennettu.

Kappaleessa 6, Keskitettyjen palveluiden käyttö ja konsernitili, on eroteltu markkinoilla toimivien yhtiöiden ja in-house yhtiöiden velvollisuus keskitettyjen palveluiden käytölle.

Viestinnän periaatteita ja sisältöä on kappaleessa 8 ohjattu jonkin verran aikaisempaa tarkemmin ja lisätty yhtiöille velvollisuus julkaista kolmannesvuosiraporttinsa myös omilla verkkosivuillaan.

Tiedoksi

Arto Vuojolainen, Saara Unnanlahti, Ville Taivassalo, Johanna Saarinen, Heini Ruski

Liitteet

1 Khkoja 16.5.2023 Uudistettu Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden konserniohje

---

Kaupunginhallitus, 22.05.2023, § 232

Valmistelijat / lisätiedot:
Arto Vuojolainen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Uudistettu liitteenä oleva Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden konserniohje hyväksytään.

Konserniohje tulee voimaan 12.6.2023.

Tiedoksi

Arto Vuojolainen, Saara Unnanlahti, Ville Taivassalo, Johanna Saarinen, Heini Ruski

Kokouskäsittely

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Liitteet

1 Khkoja 16.5.2023 Uudistettu Tampereen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden konserniohje

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 97, 12.06.2023

Kaupunginhallitus, § 251, 29.05.2023

§ 97

Valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteet

TRE:2897/00.01.01/2023

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 97

Valmistelija / lisätiedot:
Heli Hirvelä

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasianjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Ehdotus valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteiksi
hyväksytään.

Tiedoksi

Valtuustoryhmät, Jouko Aarnio, Jukka Männikkö

Kaupunginhallitus, 29.05.2023, § 251

Valmistelijat / lisätiedot:
Heli Hirvelä

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Ehdotus valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteiksi
hyväksytään.

Perustelut

Kuntalain 19 §:n mukaan valtuustoryhmien toimintaedellytyksien
parantamiseksi kunta voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä
toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät kunnan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tukea myönnettäessä on yksilöitävä tuen käyttötarkoitus. Tuen määrä valtuustoryhmittäin on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Valtuustoryhmille on maksettu tukea valtuuston hyväksymien periaatteiden mukaisesti kalenterivuodeksi kerrallaan. Kaupunginlakimies on tehnyt päätöksen talousarvion rajoissa yhdenvertaisuusperiaatetta noudattaen. Valtuustoryhmien tuen suuruus on riippuvainen talousarviossa päätetystä määrärahasta.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2023 § 50 hyväksymän hallintosäännön mukaisesti konsernijohtaja, tai hänen määräämänsä, päättää avustusten maksamisesta valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen. Konsernihallinnon organisaatio muuttuu konsernijohtajan 16.5.2023 § 89 hyväksymän, ja 1.6.2023 voimaan tulevan, toimintasäännön myötä. Konsernijohtajan alaisuudessa on jatkossa seitsemän koko kaupunkikonsernin toimintaa ja sen kehittämistä ohjaavaa ja tukevaa konserniyksikköä: hallinto- ja tukipalvelut, henkilöstö, lakiasiat, omistajaohjaus, strategia ja kehittäminen, talous sekä tietohallinto. Lisäksi konsernijohtajan alaisuudessa on sisäinen tarkastus. Utta lakiasiainyksikköä johtaa lakiasiainjohtaja. 1.6.2023 voimaan tulevan konsernihallinnon toimintasäännön delegointiliitteen mukaisesti lakiasiainjohtaja päättää avustusten maksamisesta valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen kuntalain ja valtuuston hyväksymän talousarvion rajoissa yhdenvertaisuusperiaatetta noudattaen.

Organisaatiomuutoksesta johtuen on tarkoituksenmukaista päivittää valtuustoryhmien toiminnan tuen periaatteita muuttamalla 12.6.2017 § 168 voimaan tulleita (ja 14.6.2021 § 75 kyseisen valtuustokauden ensimmäiselle vuodelle tarkennettuja) valtuustoryhmien toiminnan tukemisen periaatteita päivittäen tuesta päättävä taho kaupunginlakimiehestä lakiasiainjohtajaksi. Muilta osin periaatteisiin ei tehdä muutoksia.

Valtuustoryhmien toiminnan tukemista koskevat periaatteet uudistetaan seuraaviksi:

1. Valtuusto myöntää vuosittain määrärahan valtuustoryhmien sisäisen toiminnan ja asukkaisiin suuntautuvan toiminnan tukemiseen.
2. Valtuustoryhmän tuen maksukausi on kesäkuun alusta seuraavan vuoden toukokuun loppuun. Yksilöidyt tukihakemukset on toimitettava lakiasiainjohtajalle maksukauden kesäkuun 15. päivään mennessä. Samalla on esitettävä selvitys edellisen kauden tuen käytöstä.
3. Lakiasiainjohtaja päättää tuen myöntämisestä kuntalain 19 §:n ja valtuuston hyväksymän talousarvion rajoissa yhdenvertaisuusperiaatetta noudattaen.
4. Kaupunginhallitus oikeutetaan tarvittaessa antamaan tarkempia ohjeita.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tiedoksi

Valtuustoryhmät, Jouko Aarnio, Jukka Männikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 98, 12.06.2023

Yhdyskuntalautakunta, § 120, 18.04.2023

Kaupunginhallitus, § 214, 08.05.2023

§ 98

Valtuustoaloite hulevesien hallinnan tehostamiseksi kaupunkivihreää lisäämällä - Pekka Salmi ja Juhana Suoniemi

TRE:8282/11.00.01/2018

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 98

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Erikoissuunnittelija Mirjam Larinkari, puh. 040 594 0721, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pekka Salmen ja Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja
yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Pekka Salmi, Juhana Suoniemi, Marika Viinanen, Mirjam Larinkari, Timo
Koski, Pekka Heinonen, Kaisa Mustajärvi, Annika Kettunen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 18.04.2023, § 120

Valmistelijat / lisätiedot:
Marika Viinanen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pekka Salmen ja Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja siitä annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Pekka Salmi ja Juhana Suoniemi esittävät 17.12.2018 jättämässään valtuustoaloitteessa, että kaupunkivihreän määrää tulisi lisätä ja näin tehostaa hulevesien hallintaa erityisesti Tampereen ydinkeskustassa.

Aloitteen vastauksen ovat laatineet yhdessä viheralueet ja hulevedet -yksikkö kaupunkiympäristön suunnittelun palveluryhmästä sekä ilmasto ja ympäristöpolitiikka -yksikkö kestävä kaupunki -palveluryhmästä.

Hulevesien hallinnasta Tampereen yleisillä alueilla vastaa kaupunkiympäristön palvelualue. Kiinteistöjen osalta hulevesien hallinnasta vastaavat julkisten ja yksityisten kiinteistöjen omistajat ja haltijat. Hulevesien hallinnan toteuttamista ohjaa mm. hulevesiohjelma, asemakaavat ja rakennusjärjestys. Kaupunkivihreän lisäämiseen, hulevesien hallintaan ja ilmastonmuutokseen varautumiseen on viime vuosina suunnattu useita eri hankkeita ja toimia. Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haittoihin onkin syytä varautua monin rinnakkaisin keinoin pilotoiden ja ottaen käyttöön uusia ratkaisutapoja niin tonteilla kuin yleisillä alueilla ja laajentaen jo käytössä olevia hyvä keinoja. Kaupungin rooli on keskeinen esimerkin näyttäjänä kaikessa toiminnassaan niin yleisillä alueilla kuin julkisen rakentamisen yhteydessä.

Hulevesien hallinnan kehittämistarve on suurinta erityisesti tiiviisti rakennetussa keskustassa. Kaupunkivihreän lisääminen tällä alueella tuo myös muita hyötyjä kaupunkiympäristön viihtyisyyteen, esimerkiksi lämpösaarekeilmiön hallintaan, kaupunkiekologian tukemiseen sekä viihtyisyyden lisäämiseen. Kaupunkivihreän lisäämiseen liittyviä haasteita ovat mm. liikennemäärien kasvaessa ja eri kulkumuotoja kehitettäessä tarvittavat tilavaraukset katualueilla sekä täydennysrakentaminen.

Erityisesti laajat, läpäisemättömästi pinnoitetut torit ja aukiot on tunnistettu alueina, joissa olisi potentiaalia hulevesien luonnonmukaisen käsittelyn parantamiseen. Tampereen keskustassa näille alueille kohdistuu kuitenkin monia rinnakkaisia tavoitteita, esimerkiksi maanalaisen pysäköinnin, maankäytön tai tapahtumakäytön kehittämisestä, jotka rajoittavat mahdollisuutta siniviherrakenteen lisäämiseen. Kaupunkivihreän lisäämisen tulee olla pitkäjänteistä, erityisesti puuston elinkaari huomioivaa, minkä johdosta lyhytaikaiset toteutukset mahdollisesti muuttuvilla alueilla eivät ole tuloksellisia tai kustannustehokkaita.

Viherkerroin

Tampereen kaupunki on ottanut viherkerroinmenetelmän laajempaan käyttöön vuoden 2020 alusta lähtien siihen soveltuviin asemakaavoissa. Vuonna 2022 ensimmäiset viherkerroin kohteet etenivät

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

rakennuslupavaiheeseen ja edelleen toteutukseen. Valmistuessaan kohteet lisäävät kaupunkivihreää ja parantavat hulevesien käsittelyä tiivisti rakennetuilla alueilla. Viherkerroinmenetelmää käytetään esimerkiksi silloin, kun kaavoitetaan tiivistä asuinkorttelia, ulko-oleskelua vaativia toimintoja kuten kouluja ja päiväkoteja tai suunnittelualueella on pohjavesialuetta tai luontoarvoja. Viherkerroinmenetelmä on suunnittelutyökalu tonttien viherpinta-alan ja viherelementtien arviointiin. Viherkerroinmenetelmässä asetetaan tontille viherkertoimen tavoitetaso, jonka pihasuunnittelija voi joustavasti täyttää käyttämällä erilaisia viherelementtejä, kuten säilytettävää ja istutettavaa kasvillisuutta, hulevesirakenteita ja erilaisia pinnoitteita. Viherkerroinmenetelmässä huomioidaan eri viherelementtien ekologisuus, toiminnallisuus, maisema-arvo ja kunnossapito. Menetelmän avulla lisätään ns. vihertehokkuutta, kuten kasvillisuuden määrää, pinnoitteiden läpäisevyyttä ja hulevesien hallintaa tonteilla. Suomessa viherkerroin on käytössä Tampereen lisäksi muun muassa Helsingissä, Vantaalla ja Turussa.

Kasvikattolinjaus

Vuosien 2022-2023 aikana on valmisteltu Tampereen kasvikattolinjausta. Sen tavoitteena on edistää kasvikattojen toteutumista tonteilla, joissa niiden avulla voidaan saavuttaa perusteltuja hyötyjä esim. hulevesien hallinnalle, kaupunkiluonnon monimuotoisuudelle tai asumisviihtyisyydelle. Linjauksen on määrä valmistua keväällä 2023 ja se asettaa tavoitteita niin kaupungin omalle suunnittelulle ja rakentamiselle kuin yksityisillekin hankkeille. Kasvikattolinjaus yhdessä viherkerrointyökalun kanssa ohjaa rakentamista ilmastonmuutoksen haittoja hillitsevään suuntaan. Kasvikattojen avulla voidaan saada merkittäviä hyötyjä hulevesien viivyttämiseen ja pienilmaston säätelyyn, joskin niiden on tunnistettu joissain tapauksissa tosiaalta myös lisäävän rakentamisen kokonaishiilijalanjälkeä.

Kaupunkipuut

Tampereen kaupungin yleisillä alueilla on meneillään hankkeita kaupunkivihreän, erityisesti kaupunkipuiden lisäämiseksi ja niiden vaikutusten arvioimiseksi. Kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut yhdessä muiden palvelualueiden kanssa kaupunkipuulinjauksen. Kaupunkipuulinjaus hyväksyttiin yhdyskuntalautakunnassa 22.12.2020. Linjauksen tarkoituksena on turvata kaupunkipuiden olemassaolo sekä lisätä kaupunkipuiden ja niistä saatavien hyötyjen määrää. Kaupunkipuulinjauksen valmistuminen on tukenut puiden säilyttämisen ja istuttamisen tavoitetta eri suunnittelu- ja rakentamishankkeissa. Lisäksi tavoitteena on löytää uusia kaupunkipuulajeja ja -lajikkeita, jotka sopeutuisivat paremmin ilmastonmuutoksen tuomiin uhkiin. Yhteistyössä Arboretum Mustilan kanssa toteutettavassa puulajikokeessa istutetaan Tampereen katu- ja viheralueille vuoden 2028 loppuun mennessä 50 uutta puulajia, 30 kappaletta kutakin eli yhteensä 1500 taimea.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lisäksi kaupunki on osallistunut Luonnonvarakeskuksen kolmivuotiseen i-Tree -tutkimukseen. Hankkeessa kartoitettiin kaupunkipuuston ekosysteemipalveluita ja niiden rahallista arvoa. Mitattavia palveluita ovat ilmansaasteiden sidonta ja arvo, hiilensidonta ja arvo, hiilivarasto ja arvo, hulevesien vähentäminen ja arvo sekä VOC-emissiot (VOC-yhdisteet eli haihtuvat orgaaniset yhdisteet). Tuloksia hankkeesta on saatu vuoden 2021 aikana.

Hulevesien ja kasvillisuuden suunnittelua katualueilla

Katualueiden suunnittelussa hulevesien luonnonmukaiseen hallintaan kiinnitetään myös enemmän huomiota. Katuviheralueille pyritään lisäämään kasvillisuutta ja imeyttämään enemmän hulevesiä. Kovien pinnoitteiden määrää yleisillä alueilla pyritään vähentämään. Suunnitteluperiaatteena uusilla kaduilla, esimerkiksi Hiedanrannassa ja Viinikanlahdessa on, että katualueella muodostuvat hulevedet käsitellään ja hyödynnetään katualueella ja ohjataan vasta sitten eteenpäin. Saneerattavilla vanhoilla kaduilla periaatetta sovelletaan mahdollisuuksien mukaan. Esimerkiksi Itsenäisyydenkadun ja Yliopistonkadun kunnostusten yhteydessä on parannettu katupuiden kasvualustoja ja hulevesien imeytymisen olosuhteita lisäämällä läpäiseviä pinnoitteita, aluskasvillisuutta ja hulevettä pidättäviä kasvualustoja. Niemenrantaan on suunniteltu hulevesiä suodattavia ja viivyttäviä katupuiden kasvualustoja, jotka toteutuvat lähivuosina alueen rakentamisen edetessä. Ojalassa Mossin puistokadulle on rakennettu viherpainanteet, joihin ohjataan katujen hulevedet kitakansiston kautta. Kasvillisuutena viherpainanteissa on maanpeitepensaita ja -perennoja sekä katupuita.

Hulevesiohjelma ja hulevesien käsittelyn periaatteet

Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunta on vuonna 2012 hyväksynyt hulevesiohjelman. Hulevesiohjelman lähtökohtana on hulevesien hallinta niiden syntypaikalla. Ohjelman yhteyteen on laadittu hulevesien käsittelyn ja johtamisen periaatteet. Näiden periaatteiden mukaan ensisijaista on ehkäistä hulevesien syntyä mm. läpäisevillä päällysteillä ja viherkatoilla sekä imeyttää ja viivyttää hulevesiä. Hulevesiohjelman mukaan hulevedet tulisi nähdä positiivisena, ihmisten virkistäytymistä lisäävänä elementtinä kaupungissa. Hulevesiohjelma on siten tämän valtuustoaloitteen tavoitteiden mukainen, mutta hulevesiohjelman tavoitteet ovat osin ristiriidassa kaupungin täydentymisen ja tiivistymisen kanssa, minkä vuoksi hulevesiohjelman tavoitteita ei kaikissa kohteissa pystytä toteuttamaan. Aiemmin mainittu viherkerrointyökalu auttaa näiden tavoitteiden saavuttamisessa.

Hulevesiohjelman päivitys on aloitettu keväällä 2022 ja sen on määrä valmistua keväällä 2023. Samansuuntaisina säilyvien periaatteiden lisäksi uudessa hulevesiohjelmassa tullaan esittämään hulevesien käsittelylle tarkempia, valuma-aluekohtaisia tavoitteita. Luontopohjaisten

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

hulevesiratkaisujen merkitys tulee korostumaan tulevassa ohjelmassa. Hulevesiohjelman päivityksen lisäksi on muun muassa laadittu luontopohjaisten hulevesiratkaisujen ohjekortit, jotka tullaan myös liittämään osaksi Tampereen kaupunkitilaohjetta julkisten ja yksityisten hankkeiden tueksi. Olemassa olevien avo-ojien putkitukset pyritään jatkossa poistamaan ja parantamaan uomien luonnonmukaisuutta. Myös pohjavesialueiden suojeluun suunnataan jatkossa hulevesien hallinnassa entistä enemmän resursseja. Linjauksia suojelun tehostamiseksi on haettu yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Hulevesiohjelman päivitystä on tehty rinnan vaiheleiskaavan valmistelun kanssa. Yleiskaavan ehdotusvaiheessa tullaan päivittämään yleiskaavan hulevesimääräykset. Osana Tampereen valuma-alue selvitystä on laadittu kaupunkialueiden "huokoisuutta" korostava ns. Sponge city -analyysi, jossa on tunnistettu mm. potentiaalisia viherkatukohteita, joissa kasvipeitteisyyttä voisi lisätä. Tampereen kantakaupungin vaiheleiskaavan luonnoksessa on esitetty uusia kaupunkivihreän kehittämisalueita, joissa mm. puuston latvuspeitteisyyden, kerroksellisen kasvillisuuden ja viherpeitteisen vettä läpäisevän maanpinnan määrää on lisättävä nykytilanteeseen verrattuna, joissa katuvihreän määrää tulee lisätä ja joissa hulevesiratkaisut tulee toteuttaa ensisijaisesti luontopohjaisina ratkaisuin kuten viherkatuina ja kasvikatoina. Yleiskaavaluonnos on nähtävillä maaliskuussa 2023 ja kaavaehdotus valmistuu 2024 ohjaten tulevaisuuden maankäyttöä.

UNaLab

Tampereen kaupunki oli mukana Urban Nature Labs (UNaLab) -EU-hankkeessa vuosina 2017–2022. Hankkeessa kehitettiin ja seurattiin hulevesien luontopohjaisia ratkaisuja ja niiden toimivuutta pohjoisissa olosuhteissa kohdealueina Vuores ja Hiedanranta. UNaLab-hankkeen yhteydessä osallistettiin kohdealueiden toimijoita monin tavoin. UNaLab-hankkeessa kertynyttä osaamista hyödynnetään luonnonmukaisen hulevesien hallinnan kehittämisessä ja yksityisten kiinteistönomistajien osallistamisessa koko kaupungin alueella.

Lisäksi UNaLab-hankkeen yhteydessä tunnistettiin kohteita, joissa luonnonmukaisilla hulevesiratkaisuilla olisi potentiaalia hulevesien hallinnan kehittämisessä myös muualla kuin hankkeen kohdealueilla. Näitä kohteita on erityisesti Tampereen keskusta-alueella, ja esimerkiksi Amurin alueen yleissuunnitelman hulevesien hallintasuunnitelmassa luontopohjaisilla ratkaisuilla, kuten viherkatoilla, on merkittävä rooli. Yksityisten kiinteistöjen osallistuminen luontopohjaisten ratkaisujen kehittämisessä on olennaista, ja näiden tahojen osallistaminen vaatii riittäviä kannustimia ja tiedon lisäämistä. UNaLab-hankkeen yhteydessä laadittiin lisäksi mm. ohjekortti sadepuutarhoista sekä toteutettiin viherseinäpilotti Viinikanlahdelle.

Sekaviemäröinnin poistaminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Luontopohjaisten ratkaisujen kehittämisen ohella Tampereen kaupungin viheralueet ja hulevedet -yksikkö on toteuttanut yhteistyössä Tampereen Vesi Liikelaitoksen kanssa projektin hulevesien vähentämiseksi jätevesiviemäreissä. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa kohteet, joissa hulevesijärjestelmän muutostöillä saadaan kustannustehokkaimmin vähennettyä hulevesien määrää jätevesiviemäreissä, jolloin myös riski ylivuotoihin vähenee merkittävästi. Tampereen kaupunkialue on pääosin erillisviemäröityä, mutta paikoitellen keskusta-alueella on käytössä sekaviemäreitä, eli jätevesiviemäreitä, jonne johdetaan myös hulevesiä. Sekaviemäröintiä vähennetään pääosin muiden katutöiden yhteydessä, mutta erillisviemäröidyillä alueilla jätevesiin liittyneitä hulevesiliitoksia voidaan poistaa nopeammassa tahdissa. Hulevesien vähentäminen jätevesiviemäreissä vaatii yhteistyötä yksityisten kiinteistöjen ja kaupungin välillä, kun kiinteistöjen hulevesiliitoksia tulee siirtää jätevesiviemäreistä hulevesiviemäreihin.

LUMO

Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelmassa 2021-2030 on linjattu luonnonmukaiseen hulevesien hallintaan liittyviä tavoitteita, joiden toteuttaminen ohjaa kaupunkivihreän lisäämistä hulevesiratkaisujen yhteydessä. Tavoitteita ovat luontopohjaisten hulevesiratkaisujen kehittäminen ja laajentaminen sekä merkittävien kaupunkipienvesien ja avo-ojien rooli ekologisen verkoston osina ja elinympäristöinä.

Green City Accord

Keväällä 2022 Tampere on liittynyt Euroopan komission vihreiden kaupunkien Green City Accord -aloitteeseen, jonka myötä kaupunki on sitoutunut mm. vesistöjen laadun parantamiseen ja vedenkäytön tehostamiseen sekä biologisen moninaisuuden säilyttämiseen ja parantamiseen. Tavoitteet kytkeytyvät hulevesien hallinnan ja kaupunkiluonnon kehittämiseen, ja sitoumuksen toteuttaminen osaltaan edistää kaupunkiluonnon lisäämistä.

Rahoitus

Tampereen kaupunki seuraa hanke- ja rahoitusmahdollisuuksia hulevesien luontopohjaisten järjestelmien kehittämiseksi ja tekee hankevalmistelussa yhteistyötä mm. Itämeri-instituutin kanssa. Riittävästi resursoidut hankkeet luovat puitteet luontopohjaisten ratkaisujen edistämiseksi. Tällä hetkellä valmistelussa on muutamia hankehakemuksia, joiden kautta tavoitteena on mm. parantaa lidesjärven valuma-alueella veden laatua Vuohenojaan kohdistuvien toimenpiteiden avulla. Hankkeiden tavoitteena on lisäksi kehittää toimintamalleja kaupungin ja yksityisten maanomistajien ja -haltijoiden yhteistyöhön. Hankkeiden käynnistäminen perustyyntö ohessa on kuitenkin osoittautunut hankalaksi, sillä hankemahdollisuuksien seuranta ja valmistelu vaatisi omat resurssinsa ja on tahdiltaan kiivasta, minkä johdosta se on vaikeasti yhteensovitettavaa muun työn aikatauluihin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Pekka Salmi, Juhana Suoniemi, Marika Viinanen, Mirjam Larinkari, Timo Koski, Pekka Heinonen, Kaisa Mustajärvi, Annika Kettunen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 08.05.2023, § 214

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Pekka Salmen ja Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Pekka Salmi, Juhana Suoniemi, Marika Viinanen, Mirjam Larinkari, Timo Koski, Pekka Heinonen, Kaisa Mustajärvi, Annika Kettunen

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 99, 12.06.2023
Yhdyskuntalautakunta, § 119, 18.04.2023
Kaupunginhallitus, § 212, 08.05.2023

§ 99

Valtuustoaloite Tampereen kaupungin pölyttäjäystävällisyyden tukemiseksi - Milka Hanhela ym.

TRE:2304/11.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 99

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristösuunnittelija Eeva Punju, puh. 040 806 2184,
erikoissuunnittelija Kaisa Rantee, puh. 040 487 0900 ja
rakennuttajainsinööri Jussi Kulomäki, puh. 040 806 2156, etunimi.
sukunimi@tampere.fi sekä metsätalouspäällikkö Anne Tuominen, puh.
050 517 7053, etunimi.j.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Milka Hanhelan ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto
merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Milka Hanhela, Eeva Punju, Kaisa Rantee, Jussi Kulomäki

Liitteet

1 Valtuustoaloite
2 Lausunto valtuustoaloitteeseen

Yhdyskuntalautakunta, 18.04.2023, § 119

Valmistelijat / lisätiedot:
Kati Skippari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Milka Hanhelan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Milka Hanhela ja viisi muuta valtuutettua esittävät 22.3.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen kaupunki ryhtyy alueellaan puuttumaan pölyttäjäkatoon järjestelmällisesti. Lisäksi esitetään, että tarkkaillaan pölyttäjien määrää ja kaupungin luonnon elonkirjoa ja raportoidaan näistä valtuustolle osana Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelman seuranta vähintään kerran valtuustokaudessa.

Lausunto valtuustoaloitteeseen on päätöksen liitteenä.

Tiedoksi

kh

Liitteet

- 1 Lausunto valtuustoaloitteeseen
  - 2 Valtuustoaloite
-

Kaupunginhallitus, 08.05.2023, § 212

Valmistelijat / lisätiedot:

Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Milka Hanhelan ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Milka Hanhela, Eeva Punju, Kaisa Rantee, Jussi Kulomäki

Liitteet

- 1 Lausunto valtuustoaloitteeseen
- 2 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 100, 12.06.2023

Yhdyskuntalautakunta, § 118, 18.04.2023

Kaupunginhallitus, § 213, 08.05.2023

§ 100

Valtuustoaloite lidesjärven luonnonsuojelualueen perustamiseksi - Anne Liimola ja Ilkka Porttikivi

TRE:4667/11.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 100

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristösuunnittelija Eeva Punju, puh. 040 806 2184,
kaupunginpuutarhuri Timo Koski, puh. 050 345 7568 ja projektiarkkitehti
Raija Mikkola, puh. 040 806 3019, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi valtuusto hyväksyi yksimielisesti seuraavan toivomusponnen:

Asemakaavaa 8725 valmisteltaessa otetaan kunnianhimoisempi ote, jossa alueen kehittämisen lähtökohta on luontoarvojen suojelu, ennallistaminen ja monimuotoisuuden lisääminen pormestariohjelman mukaisesti. Ihmislähtöisen puistoalueen sijaan pääpaino on teoilla, jotka lisäävät alueen monimuotoisuutta ja luovat edellytyksiä lajiston säilymiselle sekä rikastumiselle.

Päätösehdotus oli

Anne Liimolan ja Ilkka Porttikiven valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsitely

Ilkka Porttikivi teki seuraavan toivomusponsiehdotuksen:

Asemakaavaa 8725 valmisteltaessa otetaan kunnianhimoisempi ote, jossa alueen kehittämisen lähtökohta on luontoarvojen suojelu, ennallistaminen ja monimuotoisuuden lisääminen pormestariohjelman mukaisesti. Ihmislähtöisen puistoalueen sijaan pääpaino on teoilla, jotka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

lisäävät alueen monimuotoisuutta ja luovat edellytyksiä lajiston säilymiselle sekä rikastumiselle.

Kannatus: Anne Liimola ja Atanas Aleksovski

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja tiedusteli valtuustolta, voidaanko Porttikiven tekemä toivomusonsiehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska toivomusonsiehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Tiedoksi

Anne Liimola, Ilkka Porttikivi, Eeva Punju, Timo Koski, Raija Mikkola

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 18.04.2023, § 118

Valmistelijat / lisätiedot:
Kati Skippari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Anne Liimolan ja Ilkka Porttikiven valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Anne Liimola ja Ilkka Porttikivi esittävät 14.6.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että lidesjärven eteläinen rantaosuus Nekalantien ja järven välissä tulee säästää luonnonmukaisena, ennallistaa Nekalantien varressa olevat varikko- ja varastointialueet luonnon monimuotoisuutta lisäten ja perustaa lidesjärven luonnonsuojelualue.

Valtuustoaloitteessa mainitaan, että "kaupungin tilinpäätökseen sisältyy aina myös ympäristötilinpäätös, joka kertoo kaupungin panostuksesta ympäristön- ja ilmastonsuojeluun. Sen perusteella voidaan todeta, että kaupungin tulee entisestään huomioida luonnon- ja maisemansuojelu eli huomioida enemmän luonnon monimuotoisuutta.

Kaupunginhallitus hyväksyi 24.8.2020 luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO) tavoitteet vuoteen 2030. Ohjelman tavoitteet ovat:

1. Kaupunkiluonto on monimuotoista ja ilmastomuutokseen sopeutuvaa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

2. Uhanalaiset luontotyypit ja lajit on turvattu.
3. Ekologiset verkostot ovat toimivia ja kattavia.
4. Vesistöjen ja pienvesien tila on hyvä ja niiden eliöstö monimuotoista ja elinvoimaista,
5. Haitallisten vieraslajien torjunta on tehokasta ja toimivaa,
6. Aasukkaat ja yhteisöt tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi.

Luonnon moninaisuuden kannalta ja myös LUMOn ohjelman tavoitteiden toteutumisen kannalta Tampereen keskustassa oleva ainutlaatuinen lintujärvi tulee säilyttää luonnon monimuotoisuutta kunnioittaen."

lidesjärven etelärannalla on vireillä asemakaava 8725, jossa tarkastellaan alueen käyttöä aloitteessa mainitulla alueella. Asemakaavan tavoitteena on suunnitella lidesjärven etelärantaan luontopainotteinen puistokokonaisuus, joka tarjoaa kaiken ikäisille ihmisille mahdollisuuksia virkistäytymiseen ja luonnon tarkkailuun. Nekalantien varressa olevien varikko- ja varastointialueiden tulevat käyttötarkoitukset ja toimenpiteet niihin liittyen tullaan ratkaisemaan asemakaavassa.

Asemakaavamääräyksin tullaan osoittamaan myös alueita, joilla luontoarvot säilytetään.

lidesjärven luonnonsuojelualueen perustaminen on vireillä ja luonnonsuojelualueen rajoittuminen Nekalantien puolella ratkaistaan kaavan yhteydessä luontoarvojen pohjalta.

Luonnonsuojelualueen perustamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa. Luonnonsuojelulain 10 §:ssä määritellään luonnonsuojelualueet ja niiden perustamisedellytykset seuraavasti:

1 momentti

Luonnonsuojelualueita ovat:

1. kansallispuistot;
2. luonnonpuistot; ja
3. muut luonnonsuojelualueet.

2 momentti

Luonnonsuojelualueen perustamisen yleisenä edellytyksenä on, että:

1. alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaaji, eliöyhteisö tai ekosysteemi;
2. alueella on luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja;
3. alueella on erikoinen tai harvinainen luonnonmuodostuma;
4. alue on erityisen luonnonkaunis;
5. alueella on harvinaistuva perinneluontotyyppi;

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

6. luontotyyppin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii; tai
7. alue on muutoin niin edustava, tyyppillinen tai arvokas, että sen suojelu voidaan katsoa luonnon monimuotoisuuden tai kauneuden säilyttämisen kannalta tarpeelliseksi.

Luonnonsuojelulain 24 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella perustaa 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun muun luonnonsuojelualueen 10 §:n 2 momentissa tarkoitetulle alueelle. Harkittaessa alueen perustamista on otettava huomioon myös muut yleiseen etuun liittyvät näkökohdat. Luonnonsuojelualueen perustamispäätöstä ei saa antaa, elleivät maanomistaja ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ole sopineet alueen rauhoitusmääräyksistä ja aluetta koskevista korvauksista

lidesjärvelle valmistellaan maanomistajan hakemusta luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisesta rauhoittamisesta. Tässä valmistelussa osaltaan harkitaan, minkälaisella rajauksella on luonnonsuojelulain 10 §:n mukaiset perusteet suojelulle. Lähtökohtana rajaukselle on myös toiminnallinen kokonaisuus, joka turvaa alueen tärkeimmät luontoarvot, ja jonka säilyminen voidaan rauhoitusmääräyksillä yksiselitteisesti turvata. Asemakaavassa 8725 tullaan myös osoittamaan alueita, joille annetaan luontoarvojen säilyttämistä huomioivia määräyksiä. Rajauksesta ja rauhoitusmääräyksistä käydään myös neuvottelua ELY-keskuksen kanssa kuten luonnonsuojelulaki edellyttää.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 08.05.2023, § 213

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Anne Liimolan ja Ilkka Porttikiven valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Anne Liimola, Ilkka Porttikivi, Eeva Punju, Timo Koski, Raija Mikkola

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 101, 12.06.2023

Yhdyskuntalautakunta, § 138, 03.05.2023

Kaupunginhallitus, § 225, 15.05.2023

§ 101

Valtuustoaloite sähköautojen latauspaikkojen edistämissuunnitelman laatimiseksi - Jaakko Mustakallio ja Iiris Suomela

TRE:4666/08.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 101

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Pekka Stenman, puh. 040 163 7226, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Jaakko Mustakallion ja Iiris Suomelan valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan vastaus merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Jaakko Mustakallio, Iiris Suomela, Pekka Stenman, Mika Kulmala, Ari Vandell, Virpi Ekholm, Kari Kankaala, Henri Lievonen, Niko Suoniemi

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 03.05.2023, § 138

Valmistelijat / lisätiedot:
Kari Kankaala

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Jaakko Mustakallion ja Iiris Suomelan valtuustoaloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Jaakko Mustakallio ja Iiris Suomela ovat 14.6.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa esittäneet, että Tampereen kaupungin tulisi laatia sähkölatauspaikkojen edistämissuunnitelma. Perusteluina aloitteen tekijät käyttävät erityisesti kaupungin hiilineutraaliustavoitetta, jonka saavuttamisessa sähköautoilla on todettu olevan merkittävä rooli Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartassa. Aloitteen tekijät myös toteavat, että Tampere on jäänyt latauspisteiden määrässä jälkeen pääkaupunkiseutuun verrattuna.

Tampereen kaupunki on rakentanut omalla kustannuksellaan sähköautojen julkisia latauspisteitä vuodesta 2016 lähtien 12 eri kohteeseen. Tampereen ensimmäinen sähköisen liikenteen toimenpidesuunnitelma laadittiin vuosille 2015-2018 ja se on myöhemmin uusittu vuosille 2019-2025. Nykyisessä toimenpidesuunnitelmassa on tunnistettu latauksen tarve niin yleisillä alueilla, kaupungin omistamilla kiinteistöillä kuin yksityisillä kiinteistöillä. Lisäksi toimenpidesuunnitelmassa on esitetty toimenpidetarpeita bussien, kevyiden ajoneuvojen, työkoneiden ja logistiikan ajoneuvojen lataustarpeiden ratkaisemiseksi tulevaisuudessa.

Em. toimenpidesuunnitelmassa esitettiin julkisten latauspisteiden osalta ensimmäiseksi toimenpiteeksi vuodelle 2019 "määritellä julkisen latauspisteverkoston toteutusvaihtoehdot". Liikennejärjestelmän suunnittelu -yksikkö toteutti keväällä 2020 valmistuneen selvityksen, jossa selvitettiin erilaisia toteutusvaihtoehtoja latauspisteverkoston kehittämiseksi. Selvityksessä tunnistettiin, että soveltuvan toteutustavan valinta riippuu hyvin pitkälti siitä, mihin ympäristöön (kaupungin kiinteistö, yleinen alue, yksityinen kiinteistö) latauspisteitä toteutettaisiin.

Selvityksessä sekä sen jälkeisissä keskusteluissa mm. latauspisteoperaattoreiden kanssa on todettu, että täysin markkinaehtoisesti toteutuva latauspisteverkosto yleisille alueille ei vielä vaikuta realistiselta vaihtoehdolta, vaan kaupungin osallistumista latauspisteiden kustannuksiin tarvitaan monin paikoin, mikäli latauspisteverkoston rakentamista halutaan vauhdittaa. Sittemmin EU-direktiivin ja sen kansallisen lainsäädännön (laki rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä, hyväksytty 29.10.2020) tuomien vaatimusten myötä latauspisteiden toteutuminen muuhun kuin asumiseen tarkoitetuilla kiinteistöillä on lähtenyt vahvasti liikkeelle etenkin yksityisellä sektorilla, mikä on vähentänyt kiirettä rakentaa latauspisteitä julkisin varoin. Kaupungin kannalta paras tilanne olisi yleisesti ottaen se, ettei kaupungin tarvitsisi tehdä liiallisia investointeja latauspisteisiin itse, vaan markkinatoimijat toteuttavat pääasiassa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

verkostoa itsenäisesti, mahdollisesti myös kaupungin hallinnoimille alueille. Kaupungin tulee kuitenkin varmistaa latausverkon rakentuminen omien kiinteistöjensä ohella erityisesti niillä alueilla, joilla latausverkostoa ei välttämättä muuten markkinaehtoisesti synny.

Tampereen kaupunki on toteuttanut sähköautojen latauspisteiden yleissuunnitelman loppuvuodesta 2020. Yleissuunnitelman yhteydessä selvitettiin, että Tampereen kaupungin tulisi asentaa kiinteistöilleen 76 kpl latauspisteitä vuoden 2024 loppuun mennessä, kuten laki edellyttää. Näiden lisäksi arvioitiin, että latauspisteiden verkostollisen kattavuuden saavuttamiseksi olisi tarpeen asentaa 23 kpl latauspisteitä muihin kohteisiin, kuten muille kiinteistöille tai kaupungin hallinnoimille pysäköintialueille. Kustannusarvioksi näiden toteuttamiseksi arvioitiin n. 300 000-400 000 €. Yleissuunnitelma toimii pohjana tuleville toteutuksille.

Tampereen ensimmäiset toteutetut latauspisteet ovat jo saavuttaneet elinkaarensa pään, ja osa laitteista on jouduttu poistamaan toimimattomina. Myös vuonna 2015 kilpailutetut latauslaitteiden toimitussopimukset ovat päättyneet, ja korvaavan hankinnan valmistelu on ollut hidasta. Tampere on kuitenkin saamassa latauslaitteiden toimittamisen ja niiden operoinnin kilpailutuksen liikkeelle viimeistään kesälomakauden 2023 jälkeen. Kaupungin tavoitteena kilpailutuksessa on saada aikaan toimintamalli, jossa kaupungin osuus investoinneista olisi mahdollisimman pieni ja jossa valittu toimija voi itse vaikuttaa latausverkoston laajuuteen ja toteutukseen mahdollisimman paljon. Valtuustoaloitteessa toivottu edistämissuunnitelma tullaankin käytännössä tekemään yhdessä kaupungin ja valitun toimijan kesken kilpailutuksen jälkeen, ja kilpailun voittajan kanssa lähdetään välittömästi toteuttamaan ensimmäisiä uusia latauspisteitä.

Tämän hetken tiedon mukaan hankittavien latauslaitteiden toteuttamisen kustannuksista merkittävä osuus tulee yhä kaupungin maksettavaksi, mutta lopullisesti tämä ratkeaa vasta kilpailutuksessa. Kilpailutuksen valintaperusteet ovat vielä auki, mutta yhtenä valintakriteerinä hinnan ohella voitaisiin pitää tavoiteltavan latausverkoston laajuutta ja toisena verkon rakentamisen nopeutta. Tällä tavoin kaupunki voisi antaa signaalin siitä, että mahdollisimman laaja, nopeasti rakentuva ja toimiva verkosto on kaupungin tavoitteissa. Kaupunki määrittäisi kilpailutuksessa vaadittavan latausverkoston laajuuden minimitason, joka todennäköisesti noudattelee pitkälti laaditun latauspisteiden yleissuunnitelman tasoa.

Sikäli jos laaja, osittain julkisin varoin toteutettava latausverkosto on kaupungin toiveissa, tulee kaupungin määritellä budjetti, jonka raameissa latausverkko toteutettaisiin. Pelkästään kaupungin kiinteistöjen varustaminen latauspisteillä lain vaatimalla tavalla tullee maksamaan kaupungille vähintään 200 000 €. Mitä laajempaa verkostoa ja mitä kattavampaa latauspalvelua kaupunki haluaa tarjota, sitä suurempi on myös kustannus. Hinnat riippuvat tulevan kilpailutuksen määrittämästä tasosta. Valtuustoaloitteessa esitetään, että keskusta-alueen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

pintapysäköinnistä tulisi 20 % varustaa latauspistein. Tarkastelualueen laajuudesta riippuen tämä tarkoittaisi n. 800-1200 autopaikan sähköistämistä, mistä syntyisi miljoonaluokan kustannukset, jos yhden latauspaikan toteuttaminen maksaisi kaupungille n. 3000-5000 €.

Latauspisteiden määrän maksimoiminen nimenomaan keskustan kadunvarsien pysäköintipaikoilla ei todennäköisesti olisi kustannustehokasta, sillä kadunvarsipaikkojen varustaminen latauspisteillä valtuustoaloitteen toivomassa laajuudessa edellyttäisi merkittäviä kaivuutöitä ympäri keskustaa. Lisäksi on huomattava, että etenkin keskustan asiointipaikoilla autopaikkojen vaihtuvuus halutaan pitää nopeana, mutta kadunvarsipaikoille ei ole käytännössä mahdollista rakentaa pikalatausta, vaan hitaampaa perus- tai keskinopeaa latausta. Käytännössä näistä syistä sähköautojen latausta on ajateltu pääasiassa keskittää laajempiin kokonaisuuksiin eli laajemmille pysäköintialueille sekä keskustan pysäköintilaitoksiin. Asuinvaltaisilla alueilla tullaan myös arvioimaan hitaamman latauksen mahdollistamista kadunvarsipaikoilla.

Valtuustoaloitteessa esitettiin lisäksi, että taloyhtiöille laadittaisiin ohjepaketti latauspisteiden toteuttamisesta. Tällaisia ohjeistuksia on Suomessa laatinut jo mm. Motiva ja Kiinteistöliitto, eikä päällekkäiselle ohjeistukselle liene siten tarvetta, vaan näitä ohjeita voidaan kaupungin toimesta jakaa tietoa tarvitseville. Tampereen kaupunki on myös jo vuosia sitten järjestänyt infotilaisuuden taloyhtiöille sähköautojen latauksesta, ja vastaavia tilaisuuksia voidaan järjestää vastaisuudessaakin, mikäli niille on tarvetta. Samanlaisia tilaisuuksia on järjestetty myös muiden sidosryhmien, kuten Kiinteistöliiton, järjestämänä. Myös Ekokumppanit on järjestämässä asiasta koulutusta isännöitsijöille tulevana syksynä.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 15.05.2023, § 225

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Jaakko Mustakallion ja Iiris Suomalaisen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan vastaus merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Jaakko Mustakallio, Iiris Suomela, Pekka Stenman, Mika Kulmala, Ari Vandell, Virpi Ekholm, Kari Kankaala, Henri Lievonen, Niko Suoniemi

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 102, 12.06.2023

Yhdyskuntalautakunta, § 136, 03.05.2023

Kaupunginhallitus, § 223, 15.05.2023

§ 102

**Valtuustoaloite Ruotulan frisbeegolfkeskuksen sekä Kaupin metsäalueiden turvaamiseksi -
Jaakko Mustakallio ym.**

TRE:6542/10.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 102

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Projektiarkkitehti Katariina Surakka, puh. 040 806 3935, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Jaakko Mustakallion ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan
lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin, kuin lausunnossa todettuihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Jaakko Mustakallio, Katariina Surakka

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 03.05.2023, § 136

Valmistelijat / lisätiedot:
Jukka Lindfors

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Jaakko Mustakallion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin, kuin lausunnossa todettuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Jaakko Mustakallio ja 27 muuta valtuutettua jättivät 20.9.2021 valtuustoaloitteen, jossa he ilmaisivat huolensa Tampereen frisbeegolfkeskuksen tulevaisuudesta ja Kaupin metsäalueiden säilymisestä nykyisen golf-kentän alueen maankäytön kehittyessä.

Alasjärven länsipuolen maankäytön vaihtoehtoja on käsitelty kaupunginhallituksessa 13.6.2022 § 258, ja kaupunginhallitus linjasi päätöksessään seuraavasti: Alasjärven länsipuolen maankäytön suunnittelua jatketaan vaihtoehtojen 1b ja 4 yhdistelmällä, jossa raitiotie toteutetaan Tenniskadun vaihtoehdon mukaisesti ja rakentamisen aluevaraukset tarkastellaan mahdollisimman laajana, ympäristön reunaehdot huomioiden. Frisbeegolf jää alueelle, ja golftoimintojen jatkuminen turvataan toisessa sijainnissa Nurmi-Sorilassa. Uuden golfkentän ja Alasjärven länsipuolen alueen rakentumisen aikana golfille turvataan supistetut toimintaedellytykset nykyisen alueen pohjoisosassa. Kaupunkiympäristön suunnittelussa käynnistetään tarvittavat kaavaprosessit golftoimintojen siirtämiseksi. Golfilta vapautuva alue suunnitellaan osittain asumiseen, osittain sekä Medi-Parkin että Alasjärven uusia asukkaita palvelevaksi kaupunginosapuistoksi.

Kaupin metsäalueilla on runsaasti luontoarvoja, jotka rajoittavat niiden käyttämistä rakentamiseen. Tämän takia rakentamista on suunniteltu lähes ainoastaan vain nykyisin avoimille alueille.

Alasjärven länsipuolta koskeva asemakaava ja asemakaavan muutos (numero 8931) kuulutettiin vireille 29.9.2022. Asemakaavaa valmistellaan KH:n 6.2.2023 hyväksymän kaavoitusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Asemakaavan tavoitteena on nauhamainen kaupunkirakenne, joka sovitetaan huolellisesti alueen olemassa oleviin luontoarvoihin ja maisemallisiin lähtökohtiin. Uusi viher- ja korttelirakenne pyritään kytkemään luontevasti erityisesti Kauppi-Niihaman metsäalueisiin sekä Alasjärven rantavyöhykkeeseen. Tavoitteena on kaupunkikuvallisesti vaihteleva, mielenkiintoinen ja viihtyisä korttelirakenne. Suunniteltava liikenneympäristö tukee joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä. Koko kaupunginosan mitoitustavoitteena alustavissa tarkasteluissa on ollut noin 9 000 asukasta.

Asemakaavan valmisteluaineisto asetetaan nähtäville syksyllä 2023 ja kaavaehdotus on tarkoitus asettaa nähtäville vuoden 2024 aikana.

Tiedoksi

kh

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 15.05.2023, § 223

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Jaakko Mustakallion ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin, kuin lausunnossa todettuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Jaakko Mustakallio, Katariina Surakka

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 103, 12.06.2023
Yhdyskuntalautakunta, § 149, 16.05.2023
Kaupunginhallitus, § 252, 29.05.2023

§ 103

Valtuustoaloite lasten oikeuksien puiston perustamiseksi Tampereelle ja kiusaamisen vastustamiseksi - Aila Dünder-Järvinen

TRE:3028/10.00.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 103

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Kaupunginpuutarhuri Timo Koski, puh. 050 345 7568, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaainjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Aila Dünder-Järvisen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Aila Dünder-Järvinen, Timo Koski

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 16.05.2023, § 149

Valmistelijat / lisätiedot:
Marika Viinanen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Kari Kankaala, Ympäristö- ja kehitysjohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aila DüNDAR-Järvisen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Aila DüNDAR-Järvinen esittää 19.4.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereelle perustetaan keskeiselle paikalle Lasten oikeuksien puisto, jolla vastustetaan kiusaamista aloitteessa mainituin perustein.

Tampereen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman vuosille 2022-2025.

Suunnitelman pyrkimyksenä on YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen (LOS) mukaisesti turvata lapsen oikeus erityiseen suojeluun ja hoivaan, riittävään osuuteen yhteiskunnan voimavaroista sekä osallistuminen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti itseään koskevaan päätöksentekoon. Lapsella on oikeus tulla kuulluksi ja ilmaista mielipiteensä kaikissa itseään koskevissa asioissa niin omassa arkiympäristössään kuin päätöksenteossakin. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma keskittyy pitkälti mm. lastensuojelun, oppilashuollon ja perheille tarjottavan tuen järjestämiseen ja kehittämiseen. Suunnitelma ei aseta yleisten alueiden leikkipaikkojen palveluntarjoajalle suoranaisia velvoitteita tai kehittämiskohteita lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Suunnitelman todetaan koskevan koko kaupunkia mukaan lukien kaupunkiympäristön suunnittelu ja rakentaminen, jolla vaikutetaan mm. lasten kasvuympäristön turvallisuuteen. Kaupunkisuunnittelussa ja -rakentamisessa huomioidaan lasten ja nuorten näkökulma, liikkumisen turvallisuus ja itsenäiset liikkumisen mahdollisuudet sekä lisätään lasten ja nuorten osallisuutta.

Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteet otetaan huomioon myös leikkipaikkaverkostoa kehitettäessä sekä rakennettaessa uusia tai peruskunnostettaessa olemassa olevia leikkipaikkoja.

Lasten oikeuksien 31 artiklan mukaan Sopimusvaltiot tunnustavat lapsen oikeuden lepoon ja vapaa-aikaan, hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan sekä vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin.

Sopimusvaltiot kunnioittavat ja edistävät lapsen oikeutta osallistua kaikkeen kulttuuri- ja taide-elämään ja kannustavat sopivien ja yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista kulttuuri-, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin.

Tampereen kaupunki vastaa kaupunkiympäristön palvelualueella edellä mainittuun artiklaan tuottamalla lapsille riittäviä ja saavutettavia viheraluepalveluita. Viheralueilla oli vuoden 2021 lopussa ollut 219 leikkipaikkaa, joissa on kaikenikäisille lapsille soveltuvia leikkivälineitä. Lisäksi viheralueilla on 153 pelikenttää, skeittipaikkoja, koripallokenttiä ynnä muita pelaamiseen ja virkistäytymiseen soveltuvia alueita. Myös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

maisemaniityt ja pellot, metsät ja muut rakentamattomat viheralueet luovat lapsille virikkeellistä kasvuympäristöä.

Lasten oikeuksien kunnioittaminen ja kiusaamisen vastustaminen ovat tavoitteita, jotka ovat osa suunnitteluprosessia. Valtuustoaloitteen tekijä on ehdottanut perustettavaan puistoon mm. kaveruuden puiden istuttamista, taiteen edistämistä, erityyppisiä tapahtumia lasten oikeuksien viikolla tai -päivänä ja ihanne olisi, jos jokaisen päiväkodin ja alakoulun pihassa olisi oma lasten oikeuksien ja kiusaamisen vastainen leikkipiha.

Kaupunkiympäristön palvelualue katsoo, että jokainen leikkipuisto kunnioittaa lasten oikeuksia. Ehdotettuja toimenpiteitä voidaan edistää nykyisillä viheralueilla ja leikkipuistoissa.

Tiedoksi
kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 29.05.2023, § 252

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Aila DüNDAR-Järvisen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Aila DüNDAR-Järvinen, Timo Koski

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 104, 12.06.2023
Z/Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 73, 18.04.2023
Kaupunginhallitus, § 215, 08.05.2023

§ 104

Valtuustoaloite Kohdennettua apua ja tukea tamperelaisten arkeen inflaatiosta ja hintojen noususta eniten kärsivien auttamiseksi toimenpidepaketin avulla – Aila Dünder-Järvinen

TRE:5982/05.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 104

Valmistelija / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Mika Vuori, puh. 040 806 3132 ja suunnittelija Kirsi Nurmio, puh. 040 806 3135, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Aila Dünder-Järvisen valtuustoaloite ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Aila Dünder-Järvinen, Kirsi Nurmio, Hanna Karojärvi, Jaana Ylänen, Mika Vuori

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Aila Dünder-Järvinen

Z/Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 18.04.2023, § 73

Valmistelijat / lisätiedot:
Mika Vuori

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aila Dünder-Järvisen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Kaupunginvaltuutettu Aila Dünder-Järvinen esitti 29.8.2022 valtuustoaloitteessaan, että Tampereen kaupunki selvittää ja ottaa käyttöön toimenpidepaketin ahtaimmalle joutuneiden tamperelaisten auttamiseksi. Toimenpiteiden suunnitteluun tulee ottaa mukaan kaupungin köyhyystyöryhmä, asukasraadit, järjestöt, Pirkanmaan hyvinvointialue ja Tampereen evankelisluterilainen seurakuntayhtymä. Tampereen tulee myös panostaa Aktiivipassiin ja Kaikukorttiin yhtenä tukimuotona.

Köyhyystyöryhmä on kokoontunut vuoden 2022–2023 aikana seitsemän kertaa, kuullut kaupungin, hyvinvointialueen ja Tampereen yliopiston asiantuntijoita sekä erilaisia sidosryhmiä. Työryhmän tekemään sidosryhmäkyselyyn, jossa selvitettiin kokemusta köyhyyden kehityksestä sekä sidosryhmien ehdotuksia köyhyyden lievittämiseksi, vastasivat mm. Järjestöedustamo, vanhus-, vammais- ja maahanmuuttajaneuvosto, nuorisovaltuusto, romanityöryhmä, perheverkko, hyvinvointityöryhmä, kaupungin kulttuuripalvelut ja aikuissosiaalityön asiakasraati. Sidosryhmien vastaukset ja ehdotukset näkyvät vahvasti köyhyysohjelman toimenpide-ehdotuksista. Tampereen kaupunki pyrkii jatkossakin omien lakisääteisten tehtäviensä mukaisesti edistämään asukkaiden hyvinvointia myös yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Köyhyysohjelman toimenpide-ehdotukset

Aloitteessa mainitut Aktiivipassi ja Kaikukortti ovat köyhyysohjelman toimenpide-ehdotusten joukossa. Aktiivipassi on kaupungin tarjoama 100 euron arvoinen arvolippu, joka voidaan myöntää hyvinvointialueen sosiaalityössä täysi-ikäisille vähävaraisille tamperelaisille, joilla on todettu olevan tarve hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä julkisen liikenteen käytölle. Aktiivipasseja jaetaan vuosittain rajattu määrä niin pitkään kuin määrärahaa riittää. Valtuuston talousarviossa Aktiivipassiin oli vuodelle 2023 varattu 150 000 euroa. Aktiivipassi ladataan Tampereen seudun joukkoliikenteen matkakorttiin, jota voi käyttää myös mm. uimahalleissa ja kuntosaleilla.

Kaikukortti muuttui vakiintuneeksi toiminnaksi pilotin päättymisen jälkeen vuonna 2022. Kaikukortin voi saada vähävarainen aikuinen tai 16 vuotta täyttänyt tiukassa taloudellisessa tilanteessa oleva nuori. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuripalveluihin ja kurssipaikkoja Tampereen seudun työväenopistoon. Kaikukortti toimii kaupungin, järjestöjen ja hyvinvointialueen yhdyspinnoilla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muita köyhyysohjelman toteutuneita toimenpide-ehdotuksia ovat ruokapankki, Nuorisopassi, yhteisöneuvonta, puistoruokailu ja aamupalakokeilu.

Ruokapankkia koordinoi Tampereen evankelisluterilainen seurakuntayhtymä. Ruokapankki jakaa elintarvikeapua vähävaraisille tamperelaisille. Ruokapankille osoitettua kaupungin rahoitusosuutta korotettiin vuoden 2023 talousarvion yhteydessä 50 000 eurolla hintojen nousun ja ruoka-avun tarpeen kasvun takia.

Köyhyystyöryhmä esitti myös Nuorisopassia jatkettavaksi. Nuorisopassi on kaikille tamperelaisille perusopetuksen 7.–9.-luokkalaisille maksuttomaan sovellukseen ladattava saldo liikunta- ja kulttuuriharrastuksia varten. Nuorisopassin saldo on 50 euroa vajalla lukuvuosilla (7. syyslukukausi ja 9. kevätlukukausi), kokonaisina lukukausina 100 euroa.

Yhteisöneuvonta on eri kaupunginosiin vietyä matalan kynnyksen toimintaa, jossa pääkohderyhmänä vähävaraiset. Multisillan Vanhalla suklaatehtaalla suunnitellaan laajennusta kaupunginosakehittämisen toimenpiteenä ehkäisevää päihdetyötä ja yhteisösosiaalityötä. Yhteisöneuvonta toteutetaan yhteistoteutuksena kolmannen sektorin, hyvinvointialueen sekä asukkaiden ja kaupungin kesken.

Puistoruokailu käynnistyi vuonna 2021 kokeiluna yhdellä alueella ja kesällä 2022 puistoruokailu oli laajentunut neljälle alueelle. Kesällä 2023 puistoruokailua toteutetaan viidellä alueella. Toiminnan vakiintumista tavoitellaan viimeistään vuodelle 2024. Puistoruokailussa järjestetään maksutonta ruokailua ja yhteistä toimintaa lounasaikaan kesä-heinäkuussa alle 16-vuotiaille tamperelaisille lapsille ja nuorille. Toiminta toteutetaan eri toimijoiden yhteistyönä, ja sitä koordinoidaan sivistyspalveluissa.

Aamupalakokeilussa tarjotaan maksutonta aamupalaa kerran viikossa (keskiviikkoisin) vanhalla suklaatehtaalla Multisillan-Peltolammin alueella. Mukaan pyritään saamaan aikuisia, jotka ovat palvelukatveissa. Markkinointia on tehty monikanavaisesti. Aamupalan lisäksi tarjotaan yhteisöneuvontaa (A-kilta ry:n toteuttamaa ohjaustyötä) ja aikuissosiaalityötä.

Tiedoksi

kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Aila Dünder-Järvinen

Kaupunginhallitus, 08.05.2023, § 215

Valmistelijat / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Aila DüNDAR-Järvisen valtuustoaloite ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Aila DüNDAR-Järvinen, Kirsi Nurmio, Hanna Karojärvi, Jaana Ylänen, Mika Vuori

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Aila DüNDAR-Järvinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 105, 12.06.2023

Yhdyskuntalautakunta, § 152, 16.05.2023

Kaupunginhallitus, § 254, 29.05.2023

§ 105

Valtuustoaloite Tampereen keskustan alueen pysäköinnin helpottamiseksi – Arto Grönroos

TRE:6509/08.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 105

Valmistelija / lisätiedot:

Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Pekka Stenman, puh. 040 163 7226, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Arto Grönroosin ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto
merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Kokouskäsitely

Arto Grönroos ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Kannatus: Lassi Kaleva

Puheenjohtajan äänestysesitys: Grönroosin palautusehdotus JAA, asian
käsitteilyn jatkaminen EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestyksen tulos:
Grönroosin palautusehdotus hylättiin äänin 9-57, poissa 1.

Asian käsittelyä jatkettiin.

Äänestykset

Arto Grönroosin palautusehdotus
Palautusehdotuksen hyväksyminen JAA
Asian käsittelyn jatkaminen EI

Jaa

Joonas Kiviranta
Veikko Vallin
Arto Grönroos

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Lassi Kaleva
Joakim Vigelius
Anni O Molari
Aarne Raevaara
Marika Puolimatka
Antti Moisander
Ei
Elina Järvenpää
Inna Rokosa
Petri Rajala
Jouni Ovaska
Jouni Markkanen
Pekka Salmi
Johanna Loukaskorpi
Antti Ivanoff
Kirsi Kaivonen
Ilkka Porttikivi
Aleksi Jäntti
Oras Tynkkynen
Olga Haapa-aho
Atanas Aleksovski
Hanna Sareila
Leena Kostiainen
Ulla-Leena Alppi
Anna-Kaisa Ikonen
Riina-Eveliina Eskelinen
Tommi Evilä
Liban Sheikh
Matti Höyssä
Ida Leino
Sofia Julin
Lauri Lyly
Jaakko Stenhäll
Minna Minkkinen
Mikko Aaltonen
Miila Halonsaari
Mitja Tapio
Ilkka Sasi
Jaakko Mustakallio
Sofia Vikman
Saana Kuusipalo
Anneli Taina
Iiris Suomela
Matti Helimo
Kalervo Kummola
Milka Hanhela
Anne-Mari Jussila
Pia Viitanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ilmari Nurminen
Antti Hiitti
Mirja Salmijärvi
Merve Caglayan
Jukka Gustafsson
Brigita Krasniqi
Anne Liimola
Sari Tanus
Vilhartti Hanhilahti
Vilma Järvisalo
Teemu Aaltonen
Sirpa Pursiainen
Matti Järvinen
Mahmoud Machaal
Aila Dundar-Järvinen
Anneli Kivistö

Tiedoksi

Arto Grönroos, Ari Vandell, Timo Seimelä, Pekka Stenman

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 16.05.2023, § 152

Valmistelijat / lisätiedot:
Ari Vandell

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Kari Kankaala, Ympäristö- ja kehitysjohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:
Arto Grönroosin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Arto Grönroos ja 7 muuta valtuutettua esittävät 19.9.2022 jättämässään valtuustoaloitteessa, että Tampereen keskustassa autoilla liikkuvien asiakkaiden pysäköintiä tulisi helpottaa. Ratkaisuehdotuksiksi valtuustoaloitteessa esitetään ensimmäisen pysäköintitunnin hinnan puolittamista sekä Laukontorin alueen siirtämistä maksuvyöhykkeeseen 2.

Keskustan asiointipysäköinnin helpottamiseksi on tehty menneinä vuosina useita valtuustoaloitteita. Aloitteissa on esitetty mm. ilmaista 15 tai 30 min pysäköintiä, ilmaista pysäköintiä viikonloppuisin sekä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

ylipäättään ilmaista lyhytaikaista pysäköintiä asiointia varten. Yhteistä aloitteille on se, että niissä kaikissa on esitetty toimenpiteitä, joilla olisi suora vaikutus pysäköinnistä saataviin tuloihin. Nyt käsillä oleva valtuustoaloite ei ole tästä poikkeus. Mm. kaupungin talouden tasapainottamisohjelman osana pysäköinnistä kerättäviä tuloja on menneinä vuosina tullut lisätä, mikä on ollut yksi peruste sille, ettei ilmaisen pysäköinnin järjestämistä ole Tampereella toteutettu.

Keskustan kadunvarsipysäköinnin käyttöasteet ovat yleisesti ottaen melko korkeat huolimatta siitä, että pysäköinti on maksullista. Ajoittain auto on jätettävä hyvinkin kauas varsinaisesta kohteesta, kun pysäköintipaikkaa ei ole saatavilla kohteen läheltä. Pysäköintimaksujen alentaminen ei tällaisessa tilanteessa tosiasiaassa lisäisi paikkojen kiertoa, vaan pahimmillaan pidentäisi pysäköintien kestoa, mikä saattaisi vaikuttaa asiakasmääriin jopa negatiivisesti ja lisäisi vapaan paikan etsimiseksi tehtävää ylimääräistä ajoa. Lisäksi on huomattava, että ensimmäisen tunnin hinnan puolittaminen kohdistuisi kaikkeen pysäköintiin, myös tätä pidempikestoisiin pysäköinteihin. Alle tunnin pysäköintejä on myös merkittävä osa kaikesta kadunvarsipysäköinnistä, esim. vuonna 2017 jopa 65 %.

Ehdotettu ensimmäisen tunnin pysäköinnin hinnan puolittaminen voitaisiin kohdistaa esim. vain maksuvyöhykkeen 1 pysäköintiin, joka kattaa merkittävimmän osan ydinkeskustan asiointikohteista. Tämän maksuvyöhykkeen tulot olivat vuonna 2022 n. 3,5 milj. €, joten esityksen mukainen hinnan puolittaminen vähentäisi pelkästään 1-vyöhykkeen pysäköintituloja arviolta n. 1,138 milj. € vuosittain. Jos ensimmäisen tunnin hinta alennettaisiin tämän lisäksi myös maksuvyöhykkeillä 2 ja 3, olisi vaikutus pysäköintituloihin vielä merkittävästi suurempi, yhteensä n. 2,025 milj. €.

Hallituskadun ja Laukontorin pysäköintipaikkojen käyttöaste on jo nykyisin melko korkea etenkin lauantaisin. Käyttöasteita tutkittiin huhtikuussa 2023 tehdyillä laskennoilla, ja niiden mukaan Hallituskadulla esim. kauppahallin kohdalla arkipäivisin klo 13-14 käyttöaste oli yli 80 %. Myöhäisiltapäivällä arkisin klo 17-18 Hallituskadun pysäköintikapasiteetista puolestaan oli käytetty 21-92 % pysäköintialueesta riippuen, kauppahallin kohdalla yli 50 %. Lauantaisin klo 13-14 käyttöaste oli koko Hallituskadulla lähes 100 %, ja jo lauantaina aamulla klo 10-11 oli osalla pysäköintipaikoista koko kapasiteetti käytössä.

Laukontorilla tilanne oli kapasiteetin kannalta parempi - arkisin klo 13-14 käyttöaste oli toisella laajalla pysäköintikentällä 46 %, toisella 75 % ja Nalkalankadun reunalla 96 %. Arkisin klo 17-18 käyttöasteet olivat Laukontorin kolmella kentällä 54 %, 66 % ja 88 %. Lauantaisin klo 13-14 Laukontorillakin käyttöasteet olivat jo nykyisin korkeat, ollen 68 %, 93 % ja 100 %. Aamulla klo 10-11 kapasiteetista oli käytetty kuitenkin alueen pohjoisosan isoimmilla pysäköintialueilla vain 21 ja 32 %, mutta Nalkalankadun varressa tuolloinkin jo 100 %. Nalkalankadun suosio

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

selittynee sillä, että se kuuluu maksuvyöhykkeeseen 2, kun alueen pohjoisosan pysäköintialueet kuuluvat vyöhykkeeseen 1.

On huomattava, että pysäköintikapasiteetti ei saisi alueellisesti tarkasteltuna olla koskaan täysin 100 %, koska tällöin autopaikkaa ei ole käytännössä enää kaikille halukkaille saatavissa. Etenkin lauantaicin käyttöaste vaikuttaa jo nykyisin olevan tarkastelualueella erittäin korkea, mikä ei puolla pysäköinnin hintojen alentamista alueella. On kuitenkin syytä huomioida, että pysäköintikapasiteetissa voi olla merkittäviäkin vaihteluita etenkin eri vuodenaikoina, ja talvisin kapasiteettia saattaisi olla enemmänkin vapaana kuin nyt tehdyissä laskennoissa oli. Erityisesti tapahtumat vaikuttava kysynnän määrään oleellisesti, ja ajoittain alueen pysäköintikapasiteetti onkin täysin käytössä.

Laukontorin alueen pysäköintituloista ei ole aivan täydellistä dataa (aluerajaus ei ole tarkka), mutta saatavilla olevan datan perusteella alueen pysäköintitulot vuonna 2022 olivat n. 265 000 €. Voidaan laskea, että Laukontorin alueen siirtäminen maksuvyöhykkeestä 1 takaisin maksuvyöhykkeeseen 2 (hinnan muutos 3,20 €/h > 2,00 €/h) vähentäisi kaupungin saamia pysäköintituloja n. 100 000 € vuodessa. Lisäksi on syytä huomioida, että maksuvyöhykkeellä 1 sunnuntait ovat maksullisia, mutta vyöhykkeellä 2 eivät.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 29.05.2023, § 254

Valmistelijat / lisätiedot:

Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Arto Grönroosin ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Arto Grönroos, Ari Vandell, Timo Seimelä, Pekka Stenman

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 106, 12.06.2023
Yhdyskuntalautakunta, § 151, 16.05.2023
Kaupunginhallitus, § 253, 29.05.2023

§ 106

Valtuustoaloite Kalevantien pysäköintipaikkojen säilyttämiseksi - Perussuomalaisten valtuustoryhmä ym.

TRE:2960/08.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 106

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Heljä Aarnikko, puh. 040 806 4917, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Perussuomalaisten valtuustoryhmän ym. valtuustoaloite ja
yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Arto Grönroos, Perussuomalaisten valtuustoryhmä, kapa_kaupsu_lisu

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 16.05.2023, § 151

Valmistelijat / lisätiedot:
Ari Vandell

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Kari Kankaala, Ympäristö- ja kehitysjohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perussuomalaisten valtuustoryhmän ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Perussuomalaisten valtuustoryhmä ja viisi muuta allekirjoittajaa esittävät 11.4.2022 jättämässään valtuustoaloitteessa Kalevantien pysäköintipaikkojen säilyttämistä.

Valtuustoaloitteessa vastustetaan Kalevantien varrella, Kalevankankaan portin läheisyydessä sijaitsevan pysäköintialueen pysäköintipaikkojen vähentämistä. Tampereen Perussuomalaiset valtuustoryhmän näkemyksen mukaan pysäköintipaikkoja ei saa vähentää ja lisäksi olisi osoitettava inva-paikkoja pysäköintialueelle.

Kaupunki ei ole toistaiseksi edistämässä Kalevantien yleissuunnitelman valmistelua päätöksentekoon eikä kaupungilla ole tällä hetkellä valmisteilla Kalevantien pysäköintipaikkojen vähentämiseen vaikuttavia suunnitelmia.

Hautausmaan läheisyyteen ei ole osoitettavissa lisää pysäköintipaikkoja. Hautausmaan nykyisten asiointipysäköintipaikkojen saatavuutta voidaan tehostaa asettamalla Kalevantien varrella sijaitsevalle pysäköintialueelle 3 tunnin aikarajoitus. Lisäksi kaupunki selvittää yhdessä seurakuntien kanssa mahdollisuutta ja tarvetta muuttaa osa pysäköintipaikoista nk. invapaikoiksi.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 29.05.2023, § 253

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Perussuomalaisten valtuustoryhmän ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tiedoksi

Arto Grönroos, Perussuomalaisten valtuustoryhmä, kapa_kaupsu_lisu

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 107, 12.06.2023
Yhdyskuntalautakunta, § 137, 03.05.2023
Kaupunginhallitus, § 224, 15.05.2023

§ 107

**Valtuustoaloite alikulkutunnelin toteuttamisesta pienten lasten koulutielle -
Perussuomalaisten valtuustoryhmä**

TRE:6512/10.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 107

Valmistelija / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Pekka Stenman, puh. 040 163 7226, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite ja
yhdyskuntalautakunnan vastaus merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Perussuomalaisten valtuustoryhmä, Heljä Aarnikko, Pekka Stenman,
Milko Tietäväinen, Ari Vandell, Kimmo Myllynen, Petri Kantola

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 03.05.2023, § 137

Valmistelijat / lisätiedot:
Ari Vandell

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Mikko Nurminen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää valtuustoaloitteessaan 19.9.2022, että Tampereen kaupungin tulisi toteuttaa alikulkutunneli pienten lasten koulureitille Pirkankadulle Tipotien risteyksen ja Rajaportinkadun risteyksen välille, Pyynikinharjulle nousevien rappusten kohdalle tai läheisyyteen. Valtuustoaloitteen tekijöiden mukaan alikulku on tarpeellinen turvaamaan Santalahdesta Pispalan kouluun kulkevien lasten koulutie ja etenkin Pirkankadun/Pispalan valtatie ylittäminen.

Katujaksolla tai sen läheisyydessä, jolle alikulkutunnelia on ehdotettu, on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana yksi poliisin tai pelastuslaitoksen tietoon tullut onnettomuus, jossa jalankulkija on ollut ylittämässä katua selvästi suojatien ulkopuolella. Suojatieonnettomuuksia jaksolla ei ole tapahtunut. Myöskään lännempänä Pispalan valtatiellä, Santalahden kohdassa, ei ole tapahtunut jalankulkuonnettomuuksia. Viimeisen viiden vuoden tilasto on kuitenkin jossain määrin huono vertailukohta, sillä Santalahtea on tuona aikana vasta rakennettu, eikä kulkua Santalahdesta Pispalan koulun suuntaan ole juuri ollut.

Tipotien länsipuolella oleva suojatie on tarkastelujakson vilkkain; vuoden 2020 joulukuun laskennassa siinä oli yhteensä 284 ylittäjää vuorokaudessa. Mäkikadun risteyksessä Rajaportin saunan länsipuolella olevalla suojatiellä on ollut laskennassa vain 64 jalankulkijaa vuorokaudessa ja Moreenikadun kohdalla olevalla suojatiellä 82 jalankulkijaa vuorokaudessa. Jalankulkijoiden ja kadun ylittäjien määrän voidaan arvella kasvavan, mutta todellista määrää on vaikea ennustaa.

Santalahdesta kulkee tällä hetkellä Pispalaan kouluun yksittäisiä oppilaita, mutta määrä voi lähitulevaisuudessa kasvaa. Santalahtelaisten koulutie saattaa kuitenkin myöhemmin muuttua toiseen kouluun, sillä alueen lasten koulupolku on suunnittelussa. Alikulku Santalahdesta Pispalaan saattaisi siten muutaman vuoden päästä menettää osin merkitystään koulureitin muuttuessa. Mahdollinen alikulun toteuttaminen tulisivin pohtia pidemmän aikavälin käyttäjämääriin perustuen, mihin vaikuttaa oleellisesti santalahtelaisten lasten koulutien suunta. Jos koulutie muuttuu, ei alikulku ole perusteltavissa ainakaan erityisesti koululaisten turvallisuudella. Alikulun toteuttamista onkin järkevintä tarkastella tarkemmin vasta, kun santalahtelaisten lasten tuleva koulupolku tarkentuu.

Ehdotetusta kohdasta länteen, Rajaportinkadun ja Mäkikadun väliin, on asemakaavassa osoitettu Santalahdesta tuleva ylikulkusilta, Rajaportinsilta. Sillan kautta voi tulevaisuudessa tulla kävely-yhteys Pispalan valtatie tasoon, mikä lyhentää jalankulkumatkaa etenkin Santalahden itäosista Pispalan koulun suuntaan. Sekä ehdotetun alikulun että Rajaportinsillan toteuttaminen olisi jossain määrin ristiriitaista ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kustannustehotonta infrarakentamista. Ylikulkusiltavaihtoehdossa Pispalan valtatie jää edelleen tasossa ylitettäväksi suojatietä käyttäen, joten sen turvallisuus on alikulkuvaihtoehtoa huonompi. Ylitukseen on kuitenkin toteutettavissa saarekkeellinen suojatie. Läntisessä osassa Santalahtea asuvat lapset taas voivat käyttää jo nykyisin Ahjolan aukion kohdassa olevaa alikulkua, joka sijaitsee myös melko lähellä koulua.

Ehdotetun alikulun suurin haaste on sen sovittaminen nykyiseen katutilaan. Pirkankadun varrella on useita yksityisiä omakotitontteja kiinni katualueessa. Pirkankadulla on tarpeen kehittää myös pyöräilyn seudullista pääreittiä Nokian suuntaan, ja Pirkankatu-Pispalan valtatiestä on erityisesti tähän tarpeeseen perustuen laadittu yleissuunnitelma vuonna 2022. Alikulikutunnelin sovittaminen Pirkankadun ajoratojen ja tonttien editse kulkevan jalankulun ja pyöräliikenteen pääväylän väliin olisi todennäköisesti teknisesti erittäin haastavaa. Alikulun teknistä toteutettavuutta ei ole kuitenkaan toistaiseksi tarkemman suunnittelun avulla arvioitu. Siten myöskään sen kustannustasoa ei toistaiseksi tiedetä.

Pirkankadun suojatieturvallisuutta voidaan pyrkiä parantamaan Tipotien kohdalla, mutta nykyinen 2+2 -ajoratainen poikkileikkaus tekee siitä haasteellista. Edellä mainitussa Pirkankadun yleissuunnitelmassa on esitetty, että Tipotien länsipuolen suojatien kohdassa olisi tulevaisuudessa länteen päin vain yksi ajokaista, mikä hieman parantaisi kadun ylittämisen turvallisuutta. Keskustan suuntaan on kuitenkin tulevaisuudessakin jäämässä kaksi ajokaistaa, joten siltä osin tilanne ei olisi parantumassa. Suojatien saareke saataisiin kuitenkin nykyistä laajemmaksi, eli odotustilaa saataisiin jalankulkijoille enemmän. Suojatien turvallisuuden parantamista pitäisi tukea myös laskemalla ajonopeus nykyisestä 50 km:stä tunnissa 40 km:iin tunnissa. Käytännössä nopeusrajoitus laskisi tällöin kyseisestä suojatiestä Vesilinnankadun liittymästä asti. Myös muita kevyempiä suojatieturvallisuutta parantavia toimenpiteitä tarvittaisiin, jos kyseisen suojatien merkitys tulevaisuudessa nousisi. Suojatien liikennevalo-ohjaus ei liene mahdollista ilman merkittäviä haittoja autoliikenteelle, koska ylityskohta on melko lähellä Tipotien valo-ohjattua liittymää.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Kaupunginhallitus, 15.05.2023, § 224

Valmistelijat / lisätiedot:
Mikko Nurminen

Päätös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan vastaus merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Perussuomalaisten valtuustoryhmä, Heljä Aarnikko, Pekka Stenman, Milko Tietäväinen, Ari Vandell, Kimmo Myllynen, Petri Kantola

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 108, 12.06.2023
Z/Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 70, 18.04.2023
Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 63, 26.04.2023
Kaupunginhallitus, § 216, 08.05.2023

§ 108

Valtuustoaloite lasten ja nuorten huoltovarmuusnäkökulmien huomioimiseksi ikätasoisesti Tampereen varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – Perussuomalaisten valtuustoryhmä

TRE:8503/12.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 108

Valmistelija / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Valmistelijan yhteystiedot

Erikoissuunnittelija Maija Viherkari, puh. 041 730 6388 ja suunnittelija
Maija Kirvesoja, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Perussuomalaisten valtuustoryhmän aloite ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnoissa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Perussuomalaisten valtuustoryhmä, Merja Sarvala, Päivi H. Rajala, Mari Aalto, Anja Salmi, Maija Kirvesoja, Kristiina Järvelä, Elli Rasimus, Maija Viherkari

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Z/Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 18.04.2023, § 70

Valmistelijat / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 12.12.2022 jättämässään aloitteessa Perussuomalaisten varavaltuutettu Erkki Seppänen esittää Tampereen perussuomalaisten valtuustoryhmän puolesta, että Tampereen kaupunki huomioisi valtioneuvoston huoltovarmuusselonteon sekä eduskunnan sivistysvaliokunnan lausunnon ja ottaisi toiminnassaan paremmin huomioon huoltovarmuuskulman ikätasoisesti myös lasten ja nuorten varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa.

Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteon mukaan varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmä luetaan kansalliseksi vahvuudeksi. Ne kuuluvat osaksi laajempaa julkisen-, yksityisen- ja kolmannen sektorin muodostamaa kansallista huoltovarmuutta ylläpitävää verkostoa.

Varhaiskasvatuksen ja yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuurin ytimessä on lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja turvallisen arjen varmistaminen. Lapsilla ja oppilailla on yhdenvertainen mahdollisuus saada ohjausta sekä tukea kasvuunsa, kehitykseensä ja oppimiseensa sekä yksilöinä että ryhmän jäseninä. Yhteisössä arvostetaan hyväntahtoisuutta ja ystävällisyyttä. Kiusaamista, väkivaltaa, rasismia tai muuta syrjintää ei hyväksytä ja epäasialliseen käytökseen puututaan. Varhaiskasvatyksiköissä laaditaan kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma yhdessä lasten, huoltajien ja henkilöstön kanssa osana yksikön toimintasuunnitelmaa. Myös perhepäivähoidossa ja avoimessa varhaiskasvatuksessa laaditaan kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma. Suunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain.

Jokainen koulu on laatinut suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Koulut ovat kuvanneet siihen konkreettisesti puuttumisen ja ennaltaehkäisyn keinonsa edellä mainittuihin asioihin. Koulun yhteisöllisessä oppilashuollossa esi- ja perusopetuksen oppilaiden pärjäämistä tuetaan moniammatillisesti. Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus saada tukea ja apua mahdollisiin haasteisiinsa niin kasvatus- ja opetushenkilöstöltä, joka ohjaa oppilaan tarvittaessa opiskeluhuollon piiriin.

Päiväkodeissa ja kouluissa tuetaan oppilaiden resilienssikyvyyn kasvamista turvallisen ympäristön ja vuorovaikutuksen avulla. Lapset ja oppilaat saavat osaamistonsa mukaista tukea leikki- ja opetustilanteissa, ruokailuissa, siirtymissä sekä välituntitoiminnassa. Lapset ja oppilaat toimivat niin yksin kuin vaihtelevissa ryhmissä erilaisissa oppimisympäristöissä. Hyvän ryhmähengen muodostumiseen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kiinnitetään erityistä huomiota syksyisin toiminnan alkaessa. Lapsella on oikeus kehittyä turvassa, omassa tahdissa ja kenenkään häiritsemättä. Tavoitteena on tukea lasten turvallisuuden tunnetta, antaa heille valmiuksia pyytää ja hakea apua sekä toimia turvallisesti erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitoja opetetaan kaiken ikäisille. Perusopetuksessa osalle vuosiluokkia tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitojen opetus lisätään tuntijakoon syyslukukaudesta 2023 alkaen.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on luoda pohja lasten terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle sekä fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle yhdessä huoltajien kanssa. Tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti. Perusopetuksessa fyysistä hyvinvointia tuetaan liikunnanopetuksen ja toiminnallisuuden avulla. Ympäristöopissa oppilas oppii ymmärtämään unen, ravinnon, liikunnan ja mielen hyvinvoinnin merkitystä terveydelle ja toimimaan tämän tiedon pohjalta terveyttä edistävästi omassa arjessaan.

72 tunnin varautumissuositus

Lasten ja oppilaiden huoltajia on tiedotettu mahdollisten sähkökatkojen varalta eVaka- ja Wilma-järjestelmien kautta. Huoltajille on kerrottu, kuinka varhaiskasvatuksen tai koulun toiminta järjestetään joko ennakoitun ja lyhyen katkon, tai pidempikestoisen katkon aikana. Oppilaiden kanssa on keskusteltu, miten koulussa toimitaan mahdollisen sähkökatkon sattuessa ja miten reppu kannattaa varustaa, jotta tilanteessa pärjää. Varhaiskasvatuksen henkilöstö keskustelee aiheesta lapsen ikätason huomioiden.

Oppilaan huoltajan tehtäviin kuuluu huolehtia kotivaran hankkimisesta ja alaikäisten huollettaviensa hyvinvoinnista mahdollisen poikkeustilanteen aikana. Koulussa asiaa käsitellään yleisemmällä tasolla oppilaan ikätaso huomioiden. Erityisesti aihetta käsitellään koko peruskouluaikaa koskevassa laaja-alaisen osaamisen taitokokonaisuudessa itsestä huolehtiminen ja arjen taidot. Perusopetuksen aikana opitaan toimimaan niin koti- kuin muissakin ympäristöissä turvallisesti ja ottamaan huomioon arjessa pärjäämisen peruselementit. Oppilaita opetetaan huomioimaan ympäristön vaaratilanteita ja selviytymään niistä.

Kyberturvallisuus

Turvallisuuden ja vastuullisuuden opettaminen kuuluu osaksi digitaalisen osaamisen opetusta niin varhais-, esi- kuin perusopetuksessakin. Varhaiskasvatuksesta alkaen turvallisuusnäkökulma huomioidaan sekä laitteiden ja sovellusten käytössä, että digitaalisuuteen perustuvassa vuorovaikutuksessa. Lapsia ja oppilaita ohjataan vastuullisuuteen, turvallisuuteen ja hyviin käytöstapoihin. Lapsen yksityisyyden ja tietosuojan turvaamiseksi henkilöstö tiedostaa digitaalisten ympäristöjen turvallisuuden ja keskustelee niiden käytöstä sekä toimintatavoista huoltajien kanssa. Myös tekijänoikeuskysymykset otetaan opetuksessa huomioon kolmannelta luokalta alkaen. Yläkoulun aikana opetellaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

suojautumaan mahdollisilta tietoturvariskeiltä ja välttymään tiedon häviämiseltä.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 26.04.2023, § 63

Valmistelijat / lisätiedot:

Kirsi Viskari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Teppo Rantanen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen Perussuomalaisten valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 12.12.2022 jättämässään aloitteessa perussuomalaisten varavaltuutettu Erkki Seppänen esittää Tampereen perussuomalaisten valtuustoryhmän puolesta, että Tampereen kaupunki huomioisi valtioneuvoston huoltovarmuusselonteon sekä eduskunnan sivistysvaliokunnan lausunnon ja ottaisi toiminnassaan paremmin huomioon huoltovarmuuskulman ikätasoisesti myös lasten ja nuorten varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa.

Opintonsa Tampereen seudun ammattiopistossa, Tredussa aloittavien opiskelijoiden orientaatio- ja perehdytysjaksolla käydään läpi opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuteen liittyvät toimintaohjeet. Tällä jaksolla voidaan toteuttaa myös pelastautumisharjoitukset, varautuminen sähkökatkoihin sekä toteuttaa muita opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuutta ja ennakoitavuutta lisääviä toimenpiteitä.

Opiskelijoiden turvallisuutta ja opetusympäristöihin perehdyttämistä lisäävät toimenpiteet voidaan toteuttaa kertauksena myös jatkaville opiskelijoille. Tärkeää on tuottaa myös selkokielistä sekä englanninkielistä materiaalia ja ohjeistusta englanninkielisissä koulutuksissa opiskeleville opiskelijoille.

Opetushallitus vastaa valtakunnallisista ammatillisten tutkintojen perusteista ja osaan ammatillisista tutkinnoista sisältyy jo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

nykyisin turvallisuuteen liittyviä osioita. Tutkinnon perusteita on mahdollista uudistaa esiin tulevien tarpeiden mukaan. Lisäksi perustutkinnon perusteisiin voidaan sisällyttää valinnaisia, paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, mikäli näihin katsotaan olevan tarvetta.

Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteossa sekä eduskunnan sivistysvaliokunnan lausunnossa esiin nostettuja toimenpiteitä on tärkeää toteuttaa seudullisesti yhteistyössä ja ottaa huomioon myös eri viranomaisten tehtävät sekä järjestöjen osaaminen toteutettaessa toimenpiteitä ammatillisessa koulutuksessa.

Lukiokoulutuksessa yhteiskuntaoppi omana oppiaineenaan sisältää tavoitteita ja opintokokonaisuuksia joihin muun muassa huoltovarmuuteen ja kansalaisvarautumiseen sekä muuhun turvallisuuteen liittyvät asiat kiinteästi kuuluvat (esimerkiksi opintojakso "Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma"). Lukuvuonna 2022–2023 toteutettiin yhteistyössä Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa sähkökriisiä käsittelevä varautumisluento.

Lukiokoulutuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on kehittää opiskelijoiden laaja-alaista osaamista, jolla tuetaan eri oppiaineissa opittujen tietojen ja taitojen soveltamista opiskelussa, työssä, harrastuksissa ja muissa arjen eri toiminnoissa. Laaja-alainen osaaminen luo myös edellytykset tiedoille ja taidoille, joiden avulla voidaan hallita muutosta digitalisoituvassa ja monimutkaistuvassa maailmassa. Lukion opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy kuusi osaamisen osa-alueita, jotka muodostavat kaikkien oppiaineiden yhteiset tavoitteet. Tällaisia tavoitteita ovat esimerkiksi hyvinvointiosaaminen ja yhteiskunnallinen osaaminen, joihin aloitteessa mainittuja asiakokonaisuuksia voidaan sisällyttää.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Kaupunginhallitus, 08.05.2023, § 216

Valmistelijat / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perussuomalaisten valtuustoryhmän aloite ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnoissa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Perussuomalaisten valtuustoryhmä, Merja Sarvala, Päivi H. Rajala, Mari Aalto, Anja Salmi, Maija Kirvesoja, Kristiina Järvelä, Elli Rasimus, Maija Viherkari

Liitteet

1 Valtuustoaloite – Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 109, 12.06.2023
Z/Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 75, 18.04.2023
Kaupunginhallitus, § 217, 08.05.2023

§ 109

Tiedoksi: Nuorisovaltuuston aloite yhdeksäsluokkalaisten vaikuttamistapahtuman järjestämisestä Tampereen kaupungissa

TRE:2380/12.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 109

Valmistelija / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Valmistelijan yhteystiedot

Perusopetusjohtaja Kristiina Järvelä, puh. 040 800 4678 ja
kehittämispäällikkö Mikko Tiirikainen, puh. 040 806 3533, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiainjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia merkittiin tiedoksi.

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuuston aloite ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto
merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto, Kristiina Järvelä, Mikko Tiirikainen, Ville Raatikainen,
Ulla-Maija Ojalampi, Heidi-Maria Kallio

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Z/Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 18.04.2023, § 75

Valmistelijat / lisätiedot:
Kristiina Järvelä

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen nuorisovaltuusto ehdottaa kaupunginvaltuuston kokouksessa 21.3.2022 jätetyssä aloitteessa järjestettäväksi vaikuttamistapahtumaa jokaiselle tamperelaiselle yhdeksäsluokkalaiselle. Tapahtuma muistuttaisi Espoossa järjestettävää Vaikuttamo - tapahtumaa. Aloitteessa esitetty vaikuttamistapahtuma painottaisi mahdollisimman laajasti erilaisia yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoja ja siihen osallistuisivat lähtökohtaisesti jokaisen peruskoulun yhdeksäsluokkalaiset. Tapahtumassa tutustuttaisiin erilaisiin vaikuttamisen kanaviin ja poliittiseen päätöksentekoon.

Tapahtumaan osallistuisivat kaikkien puolueiden nuorisojärjestöt kuten Kokoomusnuoret, Demarinuoret, Vihreät Nuoret, Vasemmistonuoret, RKP-nuoret, Perussuomalainen nuoriso, Kristillisdemokraattiset nuoret ja Liike Nyt -nuoret. Puolueet kertoisivat esimerkiksi omasta toiminnastaan ja siitä, mitä asioita he ajavat, sekä miten he erottuvat muista. Muut puoluepoliittisesti sitoutumattomat nuorisojärjestöt, kuten Eurooppanuoret, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – Sakki ry, Suomen Opiskelija-Allianssi – Osku ry, Suomen Lukiolaisten Liitto ry sekä Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry voisivat esitellä omaa toimintaansa. Nuorisojärjestöjen rinnalla voi olla lisäksi muitakin kansalaisjärjestöjä kertomassa omasta toiminnastaan kuten ympäristöjärjestöt WWF ja Greenpeace.

Tampereen nuorisovaltuusto olisi aktiivisena tahona järjestämässä ja koordinoimassa tapahtumaa. Tapahtuma olisi keino kehittää nuorisovaltuuston näkyvyyttä ja tunnettavuutta kaupunginlaajuisesti ja kannustaa nuoria lähtemään ehdolle nuorisovaltuustovaaleihin. Tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa kuunneltaisiin ennen kaikkea nuorisovaltuustoa. Tapahtuma sisältäisi lisäksi paneelikeskusteluja, joissa vieraana voisi esimerkiksi olla kansanedustajia, poliittisten nuorisojärjestöjen puheenjohtajistoja, Tampereen kaupungin viranhaltijoita sekä kunnallispäätäjiä. Aiheina voisi olla arkisia ja nuoria kiinnostavia teemoja, kuten esimerkiksi nuorten vaikuttamismahdollisuudet, mielenterveyspalvelut sekä ilmastokriisi.

Tampereen nuorisovaltuusto esittää vuosittaisen vaikuttamistapahtuman järjestämistä Tampereen kaupungissa entistäkin paremman nuorten demokratiakasvatuksen toteuttamiseksi.

Alla yhteenveto jo olemassaolevista tavoista, joilla Tampereen kaupunki edistää lasten ja nuorten yhteiskunnallisia vaikuttamismahdollisuuksia. Kehitysehdotuksemme ovat yhteenvedon lopussa.

Yhteiskuntaopin opetus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Perusopetuksen tuntijaon mukaisesti oppilaat saavat demokratiakasvatusta muun muassa yhteiskuntaopin oppitunneilla. Oppiaine opettaa nuorille yhteiskunnan toimintaa ja kansalaisen vaikutusmahdollisuuksia. Oppitunneilla rohkaistaan oppilaita kehittymään oma-aloitteisiksi yhteiskunnallisiksi ja taloudellisiksi toimijoiksi. Yhteiskuntaopin tunneilla oppilas saa käsityksen demokraattisen yhteiskunnan periaatteista ja toimintatavoista. Yhteiskuntaopin opetuksessa harjoitellaan yhteiskunnallisessa osallistumisessa, työelämässä ja taloudellisessa toiminnassa tarvittavia taitoja toteuttamalla oppimistilanteita koulun arjessa. Yhteiskunnallista vaikuttamista harjoitellaan myös yhteistyössä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

Vuosiluokilla 4–6 yhteiskuntaopin opetuksen painopisteenä on perehtyminen yhteisölliseen elämään ja rakentavaan vuorovaikutukseen. Oppilaita rohkaistaan kuuntelemaan muita, ilmaisemaan mielipiteitään ja perustelemaan näkemyksiään sekä löytämään omat vahvuutensa. Oppilaat harjoittelevat päätöksentekoa ja vaikuttamisessa tarvittavia taitoja kouluyhteisössä sekä muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

Tampereen perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 opetuksessa korostetaan oppilaiden vaikuttamismahdollisuuksia ja -taitoja demokratiassa sekä vastuuta omaan elämään liittyvien valintojen tekemisessä. Päätöksentekoa ja vaikuttamista harjoitellaan kouluyhteisössä ja muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa. Tampereen kaikki ysi- ja kymmeni-luokkalaisten osallistuvat mm. Yrityskylä -päivään, jossa oppilaat saavat tietoa muun muassa vaikuttamisesta, yrittäjyydestä, työelämä- ja taloustaidoista. Näin oppilaat oppivat yritysten roolista yhteiskunnassa ja oivaltavat yksilön vaikutusmahdollisuuksia. Tavoitteena on, että jokainen nuori innostuu työelämästä, hallitsee omaa talouttaan ja tahtoo toimia yritteliäänä yhteiskunnan jäsenenä.

Tampereen lasten parlamentti

Tampereella toimii alakoululaisten lasten oma vaikuttamiskanava, lasten parlamentti. Sen kautta tavoitellaan alakouluikäisten lasten mielipiteitä, joilla vaikutetaan tamperelaiseen päätöksentekoon. Parlamentti opettaa lapsille demokratia- ja vaikuttamistaitoja lasten ikätason mukaisin menetelmin. Lisätietoa Tampereen lasten parlamentin toiminnasta ja toimintaan osallistumisesta löytyy Tampereen kaupungin internetsivuilta.

4.-luokkalaisten Vaikuta! -päivät

Tampereella järjestetään vuosittain 4.-luokkalaisten vaikuttamispäivät. Päivien tavoitteena on opettaa 10-vuotiaille lapsille demokratiataitoja ja erilaisia vaikuttamisen keinoja sekä antaa tietoa omasta kotikaupungista ja sen palveluista toiminnallisina menetelmin. Messutyypiset vaikuttamispäivät järjestetään koulupäivän aikana ja oppilaat osallistuvat niihin opettajiensa ilmoittamana luokittain.

9.-luokkalaisten Vaikuta! -päivä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

9.-luokkalaisten Vaikuta! -päivä on kokonaisuus, johon koulut ilmoittavat kaikki 9.-luokkalaiset. Vaikuta! -päivässä nuoret pääsevät vaikuttamaan ajankohtaisiin aiheisiin. Lisäksi päivä opettaa erilaisia vaikuttamisen väyliä ja innostaa osallistujia vaikuttamaan. Vaikuta! -päiviin luodaan koulukohtainen mobiilisti pelattava joukkuepeli Seppo.io -sovelluksella.

Masseista mahiksia -toimintaraha (Osallistava budjetointi)

Tampereen kaupungin liikunta- ja nuoriso, perusopetus sekä varhaiskasvatus ja esiopetus jakavat lasten ja nuorten Masseista mahiksia -toimintarahaa lapsille tai nuorille järjestettäviin toimintoihin ja tapahtumiin. Kantavana ajatuksena on: Lapsilta lapsille, nuorilta nuorille. Masseista mahiksia! -toimintaraha mahdollistaa resurssia lasten ja nuorten itsensä suunnittelemiin tapahtumiin. Suunnittelun, hakemuksen, toiminnan esittelyn ja mahdollisen rahoituksen käytön kautta lapset ja nuoret saavat arvokasta oppia vaikuttamisesta. Vuonna 2023 toimintarahaa on jaossa 51 000 euroa, joista osa jaettiin Massipäivän gaalassa tammikuussa 2023 ja osa jaetaan jatkuvan haun perusteella. Lisätietoa Masseista mahiksia -toimintarahasta löytyy Tampereen kaupungin internetsivuilta.

Nuorisovaltuuston kanssa tehty yhteistyö 2022

Tampereen kaupungin perusopetus tapasi nuorisovaltuuston jäseniä vuonna 2022. Kehittämispalaverien kautta toteutimme tai kehitimme jo olemassa olevia toimintoja:

- Nuorisovaltuuston stipendi oppilaille. Perusopetus järjesti rahoituksen ja ohjeisti kouluja. Peruskouluissa voi nyt ehdottaa stipendiä yhteiskunnallisesti aktiivisille nuorille.
- Perusopetus järjesti syksyllä 2022 nuorisovaltuustovaalit yhteistyössä nuorisovaltuuston ja nuorisopalveluiden kanssa.
- Edistimme yhteisöllisen oppilashuollon toimintaa siten, että oppilaat pääsevät entistä paremmin vaikuttamaan yhteisön hyvinvointiin koulun henkilökunnan kanssa.
- Ohjeistimme kouluja huomioimaan oppilaskuntien uudet toimintaohjeet.

Tampereen uusi nuorisovaltuusto on aloittanut toimikautensa 1.1.2023. Ehdotamme, että jatkamme hyvää yhteistyötä ja tapaamme uuden nuorisovaltuuston edustajia sekä keskustelemme toiminnan kehittämisestä. Koemme, että edellisen Tampereen nuorisovaltuuston esittämä aloite vuosittaisen vaikuttamistapahtuman järjestämistä Tampereen kaupungissa olisi hyvä yhdistää jo olemassa oleviin tapahtumiin, esimerkiksi Vaikuta! -tapahtumaan. Toiminnan suunnittelussa on hyvä olla mukana nuorisovaltuusto, nuorisopalvelut ja perusopetus.

Lisäksi haluaisimme keskustella ja ideoita uuden nuorisovaltuuston kanssa 9.-luokkalaisille suunnattavaa teemapäivää. Teemapäivän voisi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

järjestää syksyisin (syyskuun alku) esim. Särkänniemessä. Päivä antaisi oppilaille opastusta jatko-opintoihin, työelämään ja vaikuttamiseen liittyvistä asioista. Mahdollinen teemapäivä suunniteltaisiin ja toteutettaisiin nuorisovaltuuston kanssa yhdessä.

Tiedoksi
Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Kaupunginhallitus, 08.05.2023, § 217

Valmistelijat / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli
Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi
Nuorisovaltuusto, Kristiina Järvelä, Mikko Tiirikainen, Ville Raatikainen, Ulla-Maija Ojalampi, Heidi-Maria Kallio

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 110, 12.06.2023
Z/Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 74, 18.04.2023
Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 64, 26.04.2023
Kaupunginhallitus, § 218, 08.05.2023

§ 110

Tiedoksi: Nuorisovaltuuston aloite kouluväkivallan ehkäisemiseksi

TRE:8851/12.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 110

Valmistelija / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Valmistelijan yhteystiedot

Perusopetusjohtaja Kristiina Järvelä, puh. 040 800 4678 ja johtaja, ammatillinen koulutus Kirsi Viskari, puh. 0400 376 420, etunimi.sukunimi@tampere.fi ja lukiokoulutuksen johtaja Mari Aalto, puh. 040 187 4593, etunimi.sukunimi1@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiainjohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia merkittiin tiedoksi.

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuuston aloite ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnoissa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto, Merja Sarvala, Päivi H Rajala, Anja Salmi, Mari Aalto, Maija Kirvesoja, Kristiina Järvelä, Ville Raatikainen, Ulla-Maija Ojalampi, Petri Peltonen

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Z/Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 18.04.2023, § 74

Valmistelijat / lisätiedot:
Kristiina Järvelä

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen nuorisovaltuusto esittää kaupunginvaltuuston kokouksessa 30.1.2023 jätetyssä aloitteessa, että Tampereen kaupungin oppilaitoksissa tulisi puuttua kouluväkivaltaan tehokkaammin.

Aloitteen mukaan opettajia ja koulujen muuta henkilökuntaa tulisi ohjeistaa ja kouluttaa väkivaltatilanteisiin puuttumisesta paremmin. Henkilökunnalle tulisi järjestää koulutuksia ongelmatilanteiden selvittelystä ja niiden toimivuutta tulisi seurata aktiivisesti. Oppilaan näkökulma tulisi myös ottaa huomioon. Oppilaille tulisi tarjota anonyymi ja turvallinen tapa ilmoittaa kouluväkivallasta esimerkiksi lomakkeen muodossa. Kaikki ilmoitukset tulisi käsitellä nopeasti ja asianmukaisella tavalla.

Tampereen nuorisovaltuusto esittää:

1. koulutuksen lisäämistä kouluväkivaltatapausten käsittelystä oppilaitosten henkilökunnalle.
2. työryhmän perustamista ennaltaehkäisevään työhön, jossa on edustajia kiusatuista nuorista, opettajiston edustuksesta ja nuorisovaltuuston edustajasta

Perusopetuslain 29 § määrää oppilaiden oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Kouluissa oppilaiden ja henkilöstön turvallisuus pitää pystyä takaamaan kaikissa tilanteissa. Perusopetuslaissa on määritelty keinot, joilla opetusta häiritsevää tai sääntöjä vastoin toimivaa oppilasta saa ojentaa, sekä se, milloin hänelle voidaan antaa kurinpitörajoitusta.

Varhaista puuttumista pidetään yhtenä tärkeimpänä keinona kiusaamisen jatkumisen estämisessä sekä koulukiusaamisen ja -väkivallan ennalta ehkäisemisessä. Kouluilla on kaupungin yhteinen suunnitelma kiusaamisen ja väkivallan estämiseksi sekä suunnitelma kasvatustilanteiden ja kurinpitokeinojen käyttämisestä. Lukukauden alkaessa kouluissa käydään läpi kaupunkikohtainen suunnitelma ja koulun toimintamallit henkilöstön kanssa. Kaikkiin havaittuihin ja tiedoksi tulleisiin väkivalta- ja kiusaamistilanteisiin puututaan välittömästi. Tarvittaessa ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tehdään yhteistyötä eri viranomaistahojen kanssa, esimerkiksi poliisin konsultaatio- ja kasvatuksellinen tuki. Vakavimmissa väkivaltatilanteissa ja lainvastaisissa tilanteissa otetaan välittömästi yhteys lastensuojeluun ja poliisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kiusaamisen ja kouluväkivallan vastaisessa työssä tavoitteena on luoda kouluun hyvinvointia tukeva toimintakulttuuri ja hyvinvointiin liittyvä työ on osa koulun perustoimintaa. Yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen osallistuvat kaikki kouluyhteisössä työskentelevät aikuiset mukaan lukien opiskeluhuollon palveluista vastaavat sekä oppilaat ja huoltajat. Myös huoltajilla on mahdollisuus olla mukana kiusaamisen ja kouluväkivallan ennaltaehkäisevässä työssä ja sen kehittämisessä. Kiusaamisen ja kouluväkivallan ehkäiseminen on myös yksi tukioppilastoiminnan keskeisistä päämääristä.

Yhteenvedo

Perusopetuksen kouluissa toimivat oppilashuoltotyöryhmät, joiden työ on yhteisöllistä ja tehtävät ennaltaehkäiseviä. Kaupungissa toimii myös monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä, jonne voi tarvittaessa kutsua esimerkiksi nuorisovaltuuston edustajia ja Tampereen vanhemmat ry:n edustajia. Emme näe tarpeelliseksi perustaa erillistä työryhmää kouluväkivaltatyötä varten.

Kiusaamisväkivallasta tullaan järjestämään koulutusta syksyllä 2023 Tampereen kaupungin ja seutukunnan henkilöstölle. Toinen koulutuksista suunnataan varhaiskasvatukseen ja alakoulun henkilöstölle ja toinen yläkoulun ja lukiokoulutuksen henkilöstölle.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 26.04.2023, § 64

Valmistelijat / lisätiedot:
Kirsi Viskari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Teppo Rantanen, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen nuorisovaltuusto esittää kaupunginvaltuuston kokouksessa 30.1.2023 jätetyssä aloitteessa, että Tampereen kaupungin oppilaitoksissa tulisi puuttua kouluväkivaltaan tehokkaammin.

Aloitteen mukaan opettajia ja koulujen muuta henkilökuntaa tulisi ohjeistaa ja kouluttaa väkivaltatilanteisiin puuttumisesta paremmin. Henkilökunnalle tulisi järjestää koulutuksia ongelmatilanteiden selvittelystä ja niiden toimivuutta tulisi seurata aktiivisesti. Oppilaan näkökulma tulisi myös ottaa huomioon. Oppilaille tulisi tarjota anonyymi ja turvallinen tapa ilmoittaa kouluväkivallasta esimerkiksi lomakkeen muodossa. Kaikki ilmoitukset tulisi käsitellä nopeasti ja asianmukaisella tavalla.

Tampereen nuorisovaltuusto esittää:

1. koulutuksen lisäämistä kouluväkivaltatapausten käsittelystä oppilaitosten henkilökunnalle.
2. työryhmän perustamista ennaltaehkäisevään työhön, jossa on edustajia kiusatuista nuorista, opettajiston edustuksesta ja nuorisovaltuuston edustajasta

Ammatillisen koulutuksen lain mukaisesti opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tredussa on voimassa järjestyssäännöt sekä asuntolan säännöt. Järjestyssäännöt koskevat kaikkia Tredun toimipisteissä opiskelevia, työskenteleviä sekä oleskeleviä.

Toisen asteen koulutuksen opiskeluhuoltosuunnitelma sisältää suunnitelman opiskelijoiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Lisäksi on laadittu Opetushallituksen määräyksen (OPH-1106-2022) mukainen suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista, jonka tavoitteena on turvata oppilaitoksen työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä oppilaitosyhteistyön ja siihen kuuluva asuntolatoiminnan turvallisuus ja viihtyvyys. Suunnitelman tavoitteena on varmistaa koulutuksen järjestäjän toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä sitouttaa eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin. Lisäksi tilanteissa, joissa kyseessä on oppilaitoksessa havaittu turvallisuuspoikkeama, raportoidaan siitä turvallisuuspoikkeama-lomakkeella. Kurinpitokeinojen käyttämisestä koskevaa ohjeistusta sisältyy myös Tampereen kaupungin toisen asteen koulutuksen päihitteettömyyssuunnitelmaan sekä järjestyssääntöihin. Yhdessä nämä muodostavat kokonaisuuden, jonka tavoitteena on turvata opiskelijan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Tampereen seudun ammattiopistossa Tredussa on käytössä sähköinen ilmoituslomake, jolla voi ilmoittaa kokemastaan tai havaitsemastaan häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta. Lukiokoulutuksen ja Tredun opiskelija voi tehdä ilmoituksen lomakkeella, jos hän on ollut oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneen häirinnän, kiusaamisen, syrjinnän tai väkivallan kohteena tai hän on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

havainnut oppimisympäristössä tai koulumatkalla häirintää, kiusaamista, syrjintää tai väkivaltaa. Ilmoituksen vastaanottaa Tredun toimipisteen toimipistepäällikkö ja lukiossa rehtori, joka aloittaa asian selvittelyn. Ammatillisen koulutuksen lain mukaisesti 1.8.2022 alkaen opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Tredussa on nollatoleranssi epäasialliselle käyttäytymiselle. Kaikille tredulaisille avoimessa Tredun tasa-arvo ja yhdenvertaisuusfoorumissa 3.4.2023 on sovittu, että jokaisen kurssin alussa tulee perehtyä ilmoitusmenettelyyn, jokaisen uuden työntekijän tullessa taloon kiusaamisen vastaiseen ja rasmin vastaiseen työhön perehdytetään sekä että kiusaamisen vastaisen työn pitää olla osa arkea ja turvallinen ja terveellinen ympäristö on jokaisen yhteisön jäsenen vastuulla. Toimintamallit kiusaamistilanteiden ehkäisyyn on julkaistu Tredun tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Moodle-sivulla.

Opiskelijoita varten on jokaiseen toimipisteeseen perustettu kohtaamispaikka Kohtaamo. Toimipisteestä riippuen Kohtaamot ovat avoinna yhdestä kolmeen päivään viikossa. Lisäksi toimipisteissä toimivat ammattilliset ohjaajat toimivat opiskelijoiden tukena. Varhaisen tuen malli edellyttää lisäksi aktiivista vuoropuhelua oppilaitoksen ja huoltajien välillä.

Tredussa on pyritty lisäämään yhteisöllisyyttä aktivoimalla opiskelijakunta- ja tutortoimintaa. Kaikissa Tredun toimipisteissä on opiskelijakuntaa ohjaavat opettajat ja heillä suuri merkitys toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opiskelijakuntatoiminnan tehtävänä on mm. edistää opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, vaikuttamismahdollisuuksia ja osallistumista. Tredussa järjestetään opiskelijakunnan edustajiston ja johdon välisiä säännöllisiä tapaamisia opiskeluun liittyvien asioiden ja aloitteiden eteenpäin viemiseksi.

Tärkeää on myös kehittää Tredun ja lukiokoulutuksen opiskelijoiden sekä henkilöstön välistä positiivista yhteishenkeä.

Nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi ja pahoinvoinnin vähentämiseksi Tredussa on kehitetty Virtaa -pajatoimintaa, joissa opiskelijat pääsevät maksutta harrastamaan ja löytämään mahdollisesti myös uusia kavereita itselleen.

Nuorisovaltuuston esiin nostama ennakkollinen toiminta opettajien ja muun henkilökunnan ohjeistuksen ja koulutuksen lisäämisestä väkivaltatilanteisiin puuttumiseksi on kannatettavaa. Tärkeää on myös edelleen lisätä yhteistyötä eri viranomaisien kuten poliisin kanssa. Yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa voidaan saada nuorisovaltuuston esittämällä tavalla mukaan kiusaamista kokeneiden nuorten kokemuksia, ideoita ja ratkaisuja kouluväkivallan ehkäisemiksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Samoin kuin ammatillisessa koulutuksessa myös lukiokoulutuksessa on opiskelijalla lakiin perustuva oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (Lukiolaki 714/2018, 40 §). Lukioilla on järjestyssäännöt sekä opetussuunnitelman perusteiden edellyttämällä tavalla laaditut suunnitelmat kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus, opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu sekä tukea lukion järjestyssääntöjen toteutumista.

Lukioissa väkivallan ehkäisyä käsitellään ryhmänohjaajien tuokioilla ja periodien alussa eri opintojaksoissa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti ja tilannetta seurataan kyselyin. Lukioihin nimetään yhdenvertaisuushenkilöt, joille voi ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista. Henkilökunnan ohjeistaminen ja koulutus on aloitteen mukaisesti tärkeää.

Lukiokoulutus on osallistumassa Opetushallituksen hankehakuun 'Nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäiseminen sekä hyvinvointi- ja turvallisuusosaamisen vahvistaminen toisen asteen oppilaitoksissa'. Hankerahoituksessa on kaksi erillistä osa-aluetta: 1) Ankkuritoiminnan ja oppilaitosten yhteistyön tiivistäminen ja 2) Opetustoimen henkilöstön osaamisen ja valmiuksien tukeminen nuorten elämän kokonaistilanteen arviointiin ja hahmottamiseen sekä kohtaamiseen.

Lukiohallinnon ja opiskelijakuntien sekä nuorisovaltuuston edustajien tapaamisessa on käsitelty turvallisempaa lukiota ja väkivallan ehkäisyä.

Yhteisöllisyyden edistämiseksi lukiokoulutuksessa aloittaa kaksi määräaikaista työntekijää hankerahoituksen turvin. Hankkeissa kehitettyjä ja testattuja toimenpiteitä arvioidaan ja hyväksi osoittautuneita pyritään vakinaistamaan.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Kaupunginhallitus, 08.05.2023, § 218

Valmistelijat / lisätiedot:
Lauri Savisaari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Nuorisovaltuuston aloite ja sivistys- ja kulttuurilautakunnan sekä elinvoima- ja osaamislautakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnoissa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Nuorisovaltuusto, Merja Sarvala, Päivi H Rajala, Anja Salmi, Mari Aalto, Maija Kirvesoja, Kristiina Järvelä, Ville Raatikainen, Ulla-Maija Ojalampi, Petri Peltonen

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 111

Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

TRE:71/00.01.03/2023

Päätös

Puheenjohtaja totesi, että hallintosäännön 115 §:n mukaisena aloitteena on jätetty seuraavat valtuustoaloitteet:

Valtuustoaloite yhteisten sääntöjen luomiseksi Tampereen kaupungin kouluihin kännyköiden käytöstä – Aila Dünder-Järvinen
TRE:3389/12.00.01/2023

Valtuustoaloite julkisten vesipisteiden lisäämiseksi ulkotiloihin Tampereella – Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
TRE:3390/10.00.01/2023

Kokonaissuunnitelma Pynnikin kesäteatterin ympäristön parantamiseksi – Jaakko Stenhäll ym.
TRE:3391/11.00.01/2023

Nuorisovaltuuston aloite läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämiseksi kaupunginhallituksen kokouksiin – Tampereen nuorisovaltuusto
TRE:3392/00.00.01/2023

Perustelut

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä, valtuutetulla ja valtuutetun sijaan saapuneella varavaltuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloitteen jättämisestä tulee ilmoittaa sähköisesti sihteeristölle sähköpostiosoitteella valtuuston. sihteeristo@tampere.fi ennen kokouksen alkamista.

Liitteet

1 Kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet 12.6.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 112

Kokousraportit

TRE:72/00.02.01/2023

Päätös

Kokousraportit otetaan pöytäkirjaan liitteeksi.

Päätösehdotus oli

Kokousraportit otetaan pöytäkirjaan liitteeksi.

Liitteet

1 Kokousraportti 12.6.2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginvaltuusto, § 113, 12.06.2023

Kaupunginhallitus, § 377, 23.08.2021

Kaupunginhallitus, § 295, 12.06.2023

§ 113

LISÄPYKÄLÄ: Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelman päivitys vuosille 2023-2025

TRE:5631/00.01.01/2021

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2023, § 113

Valmistelija / lisätiedot:
Kalervo Kummola

Valmistelijan yhteystiedot

Pormestari Kalervo Kummola, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia merkittiin tiedoksi.

Päätösehdotus oli

Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelman päivitys vuosille 2023-2025 merkitään tiedoksi.

Asia esitellään ylimääräisenä asiana valtuuston kokouksessa 12.6.2023.

Tiedoksi

Reija Linnamaa, Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Lauri Savisaari, konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset

Liitteet

1 Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelma 2023-2025

Kaupunginhallitus, 23.08.2021, § 377

Valmistelijat / lisätiedot:
Anna-Kaisa Ikonen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Anna-Kaisa Ikonen, Luottamushenkilö

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelma vuosille 2021-2025 merkitään tiedoksi.

Pormestariohjelma otetaan huomioon strategian valmistelussa ja strategisen johtamisjärjestelmän asiakirjoissa

Asia esitellään ylimääräisenä asiana valtuuston kokouksessa 23.8.2021.

Perustelut

Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelma on valmistunut ja julkaistu 13.8.2021. Pormestariohjelma ulottuu vuodesta 2021 vuoteen 2025 ja se kokoaa pormestarikoalition valtuustoryhmien näkemykset. Pormestariohjelmassa korostuu tekojen, mahdollisuuksien, vastuullisuuden sekä erityisesti ihmisten Tampere.

Ohjelma otetaan huomioon strategian valmistelussa ja strategisen johtamisjärjestelmän asiakirjoissa.

Valtuusto käsittelee ja merkitsee pormestariohjelman tiedoksi.

Tiedoksi

Reija Linnamaa, Taru Kuosmanen, Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Lauri Savisaari

Liitteet

1 Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelma 2021-2025

Kaupunginhallitus, 12.06.2023, § 295

Valmistelijat / lisätiedot:
Kalervo Kummola

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Kalervo Kummola, Pormestari

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelman päivitys vuosille 2023-2025 merkitään tiedoksi.

Asia esitellään ylimääräisenä asiana valtuuston kokouksessa 12.6.2023.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Perustelut

Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelma vuosille 2021-2025 hyväksyttiin valtuustossa 23.8.2021 § 147.

Pormestariohjelma ulottuu vuodesta 2021 vuoteen 2025 ja se kokoaa pormestarikoalition valtuustoryhmien näkemykset.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelmaa päivitetään vuosille 2023-2025 pormestarivaihdojen johdosta. Päivityksessä on tehty vain stilistisiä muutoksia sekä otettu huomioon sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle. Pormestari Kummolan ohjelmassa otetaan huomioon kaupungin hyvinvoinnin edistämisen rooli. Ohjelmassa korostuu tekojen, mahdollisuuksien ja vastuullisuuden sekä erityisesti ihmisten Tampere.

Valtuusto käsittelee ja merkitsee pormestariohjelman tiedoksi.

Asia on perusteltua käsitellä kiireellisenä tulevan kesäkauden kokoustaun vuoksi.

Tiedoksi

Reija Linnamaa, Mikko Nurminen, Teppo Rantanen, Lauri Savisaari,
konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset

Liitteet

1 Ihmisten Tampere, mahdollisuuksien kaupunki -pormestariohjelma
2023-2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kunnallisvalitus

§89, §90, §91, §92, §94, §95, §96, §97

Kunnallisvalitusohje

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa muutosta hakea myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§85, §86, §87, §88, §93, §98, §99, §100, §101, §102, §103, §104, §105, §106, §107, §108, §109, §110, §111, §112, §113

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)